

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani.

Invitare de abonament.

Cu numărul de azi începem anul al VIII-lea al „Foi Poporului“.

Totodată vestim că deja cu 31 Decembrie v. a încetat abonamentul la „Foaia Poporului“ pe anul trecut. Iubiții cetitori sunt deci rugați a-și înoi cât mai curând abonamentul. E de lipsă să știm, câte exemplare se tipărim și să nu fim siliți a înceta cu trimiterea foii.

Cei-ce au cetit „Foaia Poporului“ și au avut-o în casă o știu prețul.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru țeranul român și tot astfel va lucra cu îndoit zel în anul viitor.

Rugăm pe onorații abonenți, ca nu numai să se grăbească a trimite în curând prețul de abonament, dar și să spuie tuturor, cu cari se întâlnesc și dau în vorbă, ce este „Foaia Poporului“, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i îndemne a abona această foaie, de oare-ce pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, este și cea mai ieftină dintre foile românești.

Prețul va fi, ca și acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg 4 coroane
Pe o jum. de an 2 coroane.

Pentru România.

Pe un an întreg 10 lei.
Pe o jumătate de an 5 lei.

Pentru a pute ține bună rînduială, onorații abonenți, vechi și noi, sunt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li-s'a trimis deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub cari primesc foaia, scris gata pe cupon, așa că trimitătorul nu are decât să scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la postă.

Abonenții noi sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea

„Foi Poporului“.

La Anul-Nou.

1 Ianuarie 1900.

Earăși s'a împlinit un an, o minută am pute zice, în vecinicia fără de margini a vremurilor. Cu ziua de azi intrăm în un nou an, despre care nu știm înainte ce ne va aduce, bine sau rău? La un astfel de hotar al vremei, cum e Anul-Nou, bine și folositor este să privim puțin îndărăt, să ne cercetăm starea în care am fost în decursul anului și să vedem, ce avem de făcut, ca de bine să dăm și de rău să ne ferim.

În anul ce a trecut, deși vestitul mare dușman al nostru, ministrul-president Bánffy a căzut, cu toate acestea politica de maghiarisare și de apăsare s'a continuat mai departe. Prigonită și nedreptățită a fost limba noastră, școalele și alte așezăminte de cultură, precum și tinerimea noastră, care și-a ridicat glasul pentru drepturile noastre naționale.

Scopul a fost și este tot același: lățirea maghiarisărei. Dar, din norocire acest scop a fost ajuns tot așa de puțin, ca și mai înainte. Ba se vede, că chiar unii din Maghiari încep a des-nădăjdui în isbânda maghiarisărei. Cel puțin zic ei, că pe calea ce s'a urmat până aci, pe calea școalelor și prin siluiri, maghiarisarea nu poate ajunge la creangă verde. Acesta este un adevăr și cauza neisbândeii este, că poporul nostru își iubește mai mult decât oriș-ce limba sa și obiceiurile sale naționale, de cari nimenea și nimic în lume nu este în stare a-l înstrăina.

În lupta ce avem să o purtăm cu puternicii zilei pentru drepturile noastre și pentru apărarea cinstei naționale, este însemnată afacerea lui Iancu, a viteazului dela 1848. Cetitorii nostri știu, cum s'a iscat această afacere, care încă nu este sfârșită. Un procuror din Alba-Iulia a numit în sala tribunalului pe Iancu »căpitan de hoți«. Aceasta este o obraznicie și o vătămăre națională totodată. De aceea am văzut, că Românii mâhniți pretutindenea, și-au ridicat glasul protestător, cerând satisfacție. Și-au ridicat glasul mai întâiu foile noastre naționale, în frunte cu vrednica »Tribuna«, apoi au protestat tinerii nostri și după aceea mai mulți vrednici bărbați de-ai nostri în adunările comitatense. Și lupta aceasta continuă, ear' Maghiarii încep a se încredința, că procurorul Lázár, pe lângă obraznicie, a făcut și o prostie, pomenirea lui Iancu. De aceea vedem, că deja foile nu se alătură la cele zise de el, ba una dintre cele mai de frunte, »Bud. Hirlap« recunoaște apriat, că Iancu a fost un bărbat

nobil și de caracter... Eată că sîntem astfel pe calea isbândeii.

Din cele zise până aci și petrecute anul trecut, reese, că ce avem de făcut și în viitor, ca bine să nimerim.

Trebue să ținem la limba și obiceiurile noastre, la școala și biserica noastră, mai altfel ca la cei doi ochi ce-i avem. Acestea au fost tărîa noastră în trecut; moșii și strămoșii nostri în vremuri mai grele le-au păstrat și ni-le-au lăsat moștenire. Noi am fi niște nemernici, dacă nu le-am pute lăsa tot așa curate și întregi urmașilor nostri.

Trebue apoi, ca lupta pentru drepturi să o ducem cu mai mare putere și curaj. Unde știm, că avem drept să nu lăsăm nimic, nici cât e negru sub unghie și să cerem cu tărie ținerea lui. Pe această cale impunem protivrnicilor și ei sînt siliți a recunoaște dreptatea noastră. Eată o frumoasă pildă în privința aceasta: afacerea lui Iancu. Astfel, să luptăm și pentru lucruri mici, ca și pentru cele mari.

Ca însă să avem tărie a sta față cu toate apucăturile străinilor, a ști să ne cunoaștem drepturile și să le apărăm, trebue să ne luminăm într'una, să cetim, să învățăm tot ce folositor ne este. De aceea să spriginim școalele și așezămintele noastre culturale, să ne facem bibliotecă, să cumpărăm și cetim cărți și foi bune: eată tot atâtea mijloace de-a ne lumina.

Astfel de căi trebue să urmăm, iubiți cetitori și noi vă rugăm, ca cuvintele de mai sus să le spuneți și talmăciți tuturor și cari n'au foaia noastră. Tari în nădejde, că Românul și în anul ce vine va fi la locul seu, neînfricat și harnic în toate ale sale, dorim tuturor: An-Nou fericit!

RĂȘBOIU EUROPEAN. O foaie semioficioasă rusească a provocat mirare în lumea politică prin tonul violent în care e ținut un articol al ei, apărut în zilele trecute. Articolul e adresat Angliei, și în el se atacă Englezii cu tărie. Părerea cercurilor politice este, că articolul din chestie e primul pas spre un războiu european, care s'ar începe cu ciocnirea dintre Anglia și Rusia. Imperiul rusesc adevărat, văzând încercătura în care se află Anglia în Africa-sudică, găsește de binevenit momentul a da o lovitură simfitoare Angliei, pentru a o slăbi, sau chiar nimic. După conferința de pace dela Haga nici că se poate aștepta omul la alta decât la războai.

Fapte nobile.

— Două fundații. —

Două vești de durere, după cari au urmat în curând alte două mângâietoare, ne-a adus săptămâna lui moș Crăciun.

Fundația Petran.

Ioan Petran, procuror de comitat în pensie, a răposat Duminecă înainte

culturale și de înaintare ale poporului românesc.

Nevesteisale 'i-a lăsat numai dreptul de a folosi cât va mai trăi, venitul după avere, ear' la moartea și a ei, *trece toată la »Asociațiune«*.

Eată un suflet nobil, eată un suflet de mare Român!

Prin fapta sa aceasta, săvârșită la capătul vieții sale, *Ioan Petran*, și-a cucerit sieși loc de onoare printre bărbații

Toți oamenii săraci îl cunoșteau, căci le era un adevărat sprigin.

Că Nichita întru adevăr a fost dăruit de Dumnezeu cu un suflet adevărat românesc și creștinesc, dovedește împrejurarea, că precum sunt informat din isvor sigur, aproape toată averea sa de 25—30 mii florini o a lăsat pentru scopuri filantropice și naționale românești. În mormântarea sa făcută la 3 l. c. în Oradea-mare, unde a fost represen-

An-Nou fericit!

de sărbători. 'L-au înmormântat cu pompă cuvenită.

Răposatul a trăit retras dela luptele zilnice, dar' acum la moarte se văzu adevărata strălucire a inimei sale românești. În viață 'și-a câștigat în liniște o avere frumoasă, de 80—85 mii de florini. Și acum la moarte a lăsat toată averea sa aceasta »Asociațiunei« dela Sibiu ca să o folosească pentru scopuri

a căror nume ne este iubit și scump tuturor.

Fundația Nichita.

Unul dintre cei mai de frunte bărbați ai Sălagiului, pe neașteptate, a răposat în 1 Ianuarie c. n. în Oradea-mare.

Dr. Nichita a fost un om cu caracter de fer, Român verde și pe lângă aceea un mare binefăcător al săracilor.

tată banca »Silvania«, al cărei jurisconsult a fost, apoi »Reuniunea femeilor române sălagene« prin președinta sa doamna Maria Cosma n. Dragoș, precum și inteligența din Sălagiu.

Dă Doamne ca pildele bune mulți următori să afle la poporul nostru, ca să putem scrie cât mai des despre lăsamături pentru națiune și biserică.

De peste săptămână.

Avram Iancu.

Ferberea în sinul poporului nostru pentru nebleznicia procurorului dela Alba-Iulia, urmează.

Comitetul național studentesc din *București* a trimis spre publicare „Tribunei” un foarte înflăcărat protest contra gurei sparte a procurorului. „Tribuna” a publicat numai o parte din el, căci celelalte erau prea aspre pentru nasurile subțirele ale Ungurilor și îi făceau ear' lucru cu Clujul.

Ear' *Seliște*, falnica și românească Seliște, a fost și în cauza aceasta la înălțimea sa, la locul de onoare ce și în alte privințe îl are și îl vrednicește între comunele alese ale poporului nostru.

Românii selișteni, cu tinerimea în frunte, au aranjat Joi seara înainte de Crăciun, un mareț conduct cu torțe (facile mari de rășină) în onoarea membrilor români din congregația Sibiiului, îndeosebi în a medicului lor Dr. Comșa care precum am spus, așa de frumos s'a întreprins chiar în congregație, pentru numele vătămăturii noastre erou.

Gendarmii însă au turburat în parte bunul mers al frumos plănuitii manifestafii. Ei au silit întâiu pe cei cu facele să le stingă, apoi în piață, înaintea casei dlui Dr. Comșa au vrut să împrăștie mulțimea, dar' la pășirea bărbătească a mai multor inteligenți și-au făcut coada colac și au plecat, ear' după aceea s'au aprins torțele și s'a făcut manifestarea în libertate, ținându-se vorbiri pentru Dr. Comșa și el mulțumind însuflețit, — apoi trecând la un bauchet (cină împreună) în hotel, unde asemenea s'a vorbit frumos și de duh românesc străbătut. Le-au făcut aceste Seliștenii ca *alegători*, cari au ales la congregație pe Dr. Comșa, Dr. Leményi și Dr. Frâncu, arătându-le prin asta că pe placul lor au lucrat, așa românește purtându-se în congregației!

Bravi oameni!

Dela Slovaci.

În 4 și 5 Ianuarie n. frații nostri de suferințe Slovaci, au fost cercetați de „norocul” unguresc. Redactorul foii lor naționaliste „Narodny Novine”, dl Pietor fusese închis un an pentru niște articoli politici pișcatori pentru Unguri. Când a eșit și a venit acasă, l-au primit Slovaci la gară (stație), cu cântece și strigări să trăească.

Pentru asta cei-ce l-au primit au fost trași în judecată sub cuvânt că au preamărit pe un om pedepsit de lege, deci au preamărit însăși călcarea legii, — și în ajunul Crăciunului nostru li-a fost pertractarea.

25 de acușați au fost pedepsiți și numai 3 au scăpat fără pedeapsă, și anume le-a croit patriotul tribunal din Besztercebánya pedepse în bani, și și închisoure, care la unii urcă până la trei luni de zile!

Au oare minte acesti gonaci ai cetățenilor pașnici? Nu o dovedesc de loc.

Decât că în tot răul, este și bine. Prigonind ei astfel și pe Slovaci, nu fac decât să se sporească la acest popor numărul nemulțumiților și a celor tot mai hotărâți și tot mai gata la luptă contra nelegiuirilor acestora atâtea?

Pastorale de Crăciun.

Din prilejul sfințelor sărbători ale Nașterii Mântuitorului, toți trei arhieriei greco-orientale din Sibiu, Arad și Caransebeș au dat câte o pastorală, în care împărtășesc frumoase învățături și povețe clerului și credincioșilor.

Pastorala Î. P. Sale Metropolitului *Meșianu*, după-ce arată însemnătatea sărbătoarei Nașterii Mântuitorului, vorbește despre *biserica și școala*, îndemnând a îmbrățișa aceste sfinte așezăminte.

Eată ce ne sfătuește între altele Î. P. Sa:

„Nu avem decât să privim la alți oameni, la alte popoare și națiuni din jurul nostru, cari deși nu lucră mai mult, nici sunt mai buni creștini ca noi, totuși se ved mai înaintați. Și dacă ne întrebăm: cum au putut înainta așa frumos? — vom afla, că ei au îmbrățișat mai cu căldură cele două așezăminte sfinte, biserica și școala; vom afla, că ei au jertfit și jertfesc mult și cu plăcere, nu numai pentru a ridica bisericii și școale frumoase, dar' și pentru a le înzestra cu preoți și învățători vrednici și luminați, cari se știe și se și voiesc a învăța și a lumina pe oameni, cum și ce se lucre mai înțelepțește, ca să poată înainta... De unde urmează, că, dacă voim și noi soarte tot mai bună, dacă voim a ne apropia tot mai mult de bunăstare, vază și onoare de a cuprinde și noi loc mai ales în societate, de a ne apropia tot mai mult de binele posibil din această lume și de fericirea vecinică din ceealaltă lume: atunci să îmbrățișăm și noi tot mai cu căldură biserica și școala, prin cari întărim legătura cea mai sfântă dintre noi și Dumnezeu; să contribuim și să jertfim și noi, ca și alții, tot mai mult, pentru înzestrarea bisericii și școalei cu preoți și învățători vrednici și luminați, cari să lumineze atât tinerimea prin școale, cât și poporul prin biserici, precum fac aceasta și preoții și învățătorii altor popoare mai înaintate...”

Ce v'as pute sfatul mai părintește și la aceste sfinte sărbători, decât să îmbrățișați și voi, ca și alte popoare înaintate, tot cu mai multă

căldură cele două așezăminte sfinte, biserica și școala, să jertfiți și voi, după starea cu care v'a binecuvântat Dumnezeu. — tot mai mult, pentru a le înzestra cu preoți și învățători vrednici și luminați, cari să fie adevărați părinți și buni învățători tinerilor și bătrânilor. Căci să-mi credeți, iubitorilor, că nici o faptă bună nu este atât de plăcută lui Dumnezeu și oamenilor, și atât de folositoare neamului nostru; și nici un ban, nici un ajutor, nu aduce așa mari foloase oamenilor, ca și banul și ajutorul, ce se dă celor două așezăminte sfinte: *bisericii și școalei*.”

P. S. Sa episcopul Caransebeșului, *Nicolae Popea* insistă mai ales pentru lumina sufletescă, și îndeamnă pe credincioși astfel:

„Să nu ne îndărățim deci, iubitorilor, ci să dăm ascultarea cuvenită învățăturilor sfinte dumnezeiești, ca să fim fiii luminei, fără care nu e mântuire. Dar' ca să putem face aceasta, să cercetăm regulat biserica, căci acolo ni-se vestește cuvântul lui Dumnezeu prin graiul cel viu al preotului. Mai încolo, să ne îngrijim cuviincios de starea bună a bisericilor și a preoților nostri, să fim stărnici ca peatra în credința părinților nostri, și să păstrăm neștirbite obiceiurile și așezămintele noastre strămoșești, bine știind, că acestea ne-au susținut neamul nostru curat și nepătat până în ziua de astăzi.

Deasemenea să ne îngrijim și de starea bună a școalelor și învățătorilor nostri confesionali, căci școala e fiica bisericii, cum adese-ori am amintit la alte ocațiuni.

Știu eu, iubitorilor, că vremile sunt grele, căci și eu simt greutatea lor. Poverile lor ne apasă pe toți deopotrivă. Dar' ce să facem? Datorie avem să ne îngrijim de viitorul lor, căci acesta e viitorul nostru și al copiilor nostri. De nu ne vom îngrijii noi de el, cum se cade, vor veni alții peste noi și ne vor călca în picioare.

În sfârșit să nu uităm, iubitorilor, că viitorul unui popor atâră dela buna creștere a tinerimei.”

P. S. Sa episcopul Aradului, *Iosif Goldiș* vorbește în pastorala sa despre *dragostea creștină*, zicând între altele:

„Pentru-ca să se sălășliască între voi dragostea, care se bucură de dreptate și de adevăr și din care isvorește pacea, bunăstarea și îndestulirea: trebuie, iubitorilor mei fii sufletesți, să îmbrățișăm cu toată căldura inimii noastre lumina cunoștinței, care este lumina vieții, cea lumină, care nouă ni-a răsărit prin Nașterea lui Christos și aceasta cu atât mai mult, cu cât Christos este lumina noastră, precum însuși mărturisește despre sine zicând: Eu sunt lumina lumii, cel-ce-mi urmează mie, nu va umbla întru întunec, ci va ave lumina vieții.

Vă rog deci cu psalmistul „luați aminte sfaturile mele”, plecați urechea voastră la graiurile gurei mele, stăruiți cu toții pentru luminarea și deșteptarea întru învățăturile cele de lipsă, dintre cari cea dintăiu este credința în D-zeu; cultivați și întăriți în inimile voastre și a fiilor vostri frica lui Dumnezeu, dragostea evanghelică, din cari toate va isvorî pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu.”

FOITA.

Anul-Nou.

Anul-Nou în fericire
Și la mulți ani cu sporire,
Să-ți dea bunul Dumnezeu
Măi Române, dragul meu.

Că mulți ani se străcurară
De când ești tot de ocară,
Și-ai ajuns tocmai de plâns
Că dreptatea s'a cam stins.

Un an trece, altul vine
Dar' de tine nu-i mai bine,
Toți cu toți te asupresc
Te despoaie, te hulesc.

Și tu rabzi cu nepăsare
Suferi fără o vorbă mare,

Nu mai poți de vai, de chin
Și nu scoți nici un suspin.

Omul mare 'n suferință
Rabdă fără de căință,
Astfel și tu neamul meu
Porți în pace jugul greu.

Dar' sfârși-se-va odată
Și răbdarea 'ndelungată,
Lanțurile vor căde
Și dreptatea va 'nvia.

Pân' atuncia mai așteaptă,
Te lumine și deșteaptă,
Căci precum te-ai luminat
Și jugul s'a sfărîmat.

Anul-Nou în fericire
Și la mulți ani cu iubire,
Să-ți dea bunul Dumnezeu
Măi Române, dragul meu.

Petru Drăgoi din Berliște.

Poesii populare.

Din Ticușul-român.

Culese de George Maican, învățător.

Vai de mine mulți zic Doamne,
Dumnezeu pare că doarme
Cu capul pe iarbă verde
De pe mine nu mă vede,
Ori necazul nu 'mi-l crede.
De-ar dormi pe mărăcine
Ar ave grije de mine,
Da doarme pe pătuț moale
De necazul meu nu-l doare.

Foaie verde lemn uscat,
Mers-a badea la 'nsurat
Și ce-a cerut nu 'i-a dat,
C'a cerut sute prea multe
Și 'l-o scos frumos din curte,
D'a cerut cai, boi și cară,
Și 'l-o scos frumos afară
Ca pe-un prost și o tândală.

Avram Iancu.

I.

Sfârșitul anului ce se stîNSE, fu pentru noi Români din țările coroanei ungare, ba de pretutindenea, earăși timp de furtună în suflete, furtună a cărei clocot va trece și în anul nou ce începem, și va răsuna încă poate îndelung.

Are fiecare popor un șir oare-care de nume, cari sînt pentru el așa zicînd suflet din sufletul lui, carne din carnea lui, și de cari atingîndu-te cu mîna sacrilegă, ori-cînd, ori-cît de târziu, el sare aprins ca isbit de pumnal în piept, și, dacă altceva nu poate face, cel puțin strigă, țipă, ca să audă lumea că o mîna necurată s'a atins de el!

Avem și noi Români un scump mînunchiu de nume, pe care le pomenim totdeauna cu evlavie și înduioșare adîncă, cu atît mai adîncă, cu cît mai mult eroism au cheltuit purtătorii lor în această vieață și cu cît mai nevrednicit de trist a fost sfârșitul acestor curate și pentru națiune jertfite vieți!...

Cine ar pute vorbi despre cei trei țărani eroi *Horia*, *Cloșca* și *Crișan*, cari deteră odată pârjol dealurilor și văilor Ardealului, doar' se va părli în flacăra lui rugina groasă a nedreptăței, ce de veacuri chinuia bietul popor român, și să rămîna metalul curat al dreptăței și egalității, — și pentru încercarea lor cea cu gânduri atît de nobile pornită, unul (*Crișan*) se stîNSE spînzurîndu-se în temnițele de pe șanțurile Bîlgradului, doi (*Horia* și *Cloșca*) pieriră tăiați de vii în chip neomenesc cu roata, bucată de bucată, dela picioare spre cap, în mijlocul pieței, în privirea mulțimei care se cutremură și își ascunse în fundul inimei și cel din urmă gând dornic de libertate, vîzînd cum se pedepsește gîndirea la libertate și lucrarea pentru aducerea ei în lume! Cine ar pute rosti aceste nume, nouă scumpe, ca a unor sfinți naționali, fără să se înduioșeze de soarta lor de martiri, soarte ce le fu mai crudă ca a martirilor negrelor vremuri dela începutul creștinătății?

Și cine ar pute rosti fără să se înduioșeze, numele lui *Avram Iancu*, cînd se gîndește, că și acesta își părăsi tigna vieții sale și cariera pentru care se pre-

gătise, și se aruncă în fruntea șirurilor de luptaci români la 1848, pentru a apêra libertatea acestui popor, de primejdia ce o amenința din partea rebelilor unguri, cari rîsturnînd Casa domnitoare, voriră să ajungă *singuri* și *nefermuriți* stăpîni în această țeară. Un lucru acesta — în care ochiul ager al lui Avram Iancu vedea, și inima lui plină de griji pentru soarta poporului nostru simțea, că va fi de mare rîu pentru noi. Își aruncă dar' peana de avocat și își încinse sabia de erou. El sări într'ajutor Casei domnitoare, dela care tot se putea nădăjdui mai mult decît dacă rebelii 'și-ar ajunge ei scopul și ar ajunge domni și stăpîni! Și intră în crunt rîsboiu cetățenesc, dar' chiar și în acest rîsboiu, în care altfel peste tot locul se dă frîu slobod patimei și cruzimei și urei îngrămădite de veacuri, — el era atît de nobil, atît de bun, că și dușmanii lui naționali fugeau la el cerîndu-i scut, știind că dacă nu cu arma în mîna, ci cu vorba și rugarea se apropie de el, scut le e lor tuturor și apêrare, — și totuși ce trist se sfîrși atît nobila lui încercare, cît și curata lui vieață! Încercarea se sfîrși cu neîmplinirea nădejzilor ce 'i-se dase de aceia pentru cari sărise contra Ungurilor, ear' aceasta îl întristă atît de mult, că spre sfîrșit vieța sufletului lui se întunecă din ce în ce mai mult, pînă-ce muri nebun, un nebun însă, care și în nebunia lui fu iubit și cinstit de toți, căci nu făcea nimînui nici un rîu, dimpotrivă își luă haina lui cea bună din spate și o dedea celui dintăiu cerșitor ce-l întălnea, în schimbul celei rele ce o lua dela acela... Și trecea apoi mai departe cu sufletul seu împăcat că a făcut ceva plăcut acelui suflet bun, și cîntîndu-și din fluier tristul seu cîntec...

Este *Avram Iancu* pentru tot sufletul românesc un nume, pe care rostindu-l îți vine să te închini, și par'că de-ar mai trăi purtătorul lui, ai alerga șeptezeci de hotar să poți să-l vezi odată, să-i auzi vorba, să-i vezi fapta, să-i poți da o ajutorință, o alinare.

Și de acest nume atît de cucernic pentru noi, se atinse, precum vîzurăm, în sala »justiției«, reprezentantul »statului«, procurorul ungur dela Bîlgrad,

aruncînd asupra lui cu toată uriciunea unui suflet veninos și negru de păcate o vorbă de grea ocară.

Sînt acum 5 ani de zile, în foaia aceasta s'a înălțat cuvînt, că ar fi timpul să ne împlinim datorința față de țărîna lui *Avram Iancu*, și să-i ridicăm la mormîntul seu cel de sub *Goronul lui Horia* dela Tebea, pe drumul dela Brad la Baia-de-Criș, un monument potrivit, o cruce vrednică, căci crucea simplă de peatră ce atunci în grabă 'i-au ridicat-o prietenii și stimătorii, prea e puțin. Și îndată mii de Români ascultat-au glasul nostru chemător, și bănuț cu bănuț adunat-am vre-o 4000 florini, cu cari 'i-se și putea ridica o podoabă la mormînt.

Dar' vîzînd, că lucru frumos și înălțător sîntem în ajun de a săvîrși, — ridicatu-s'a glasul de cobe rea a ministrului de pe acea vreme, și numind și el pe Iancu »trădător de patrie«, »causa uciderii și jefuirii familiilor nevinovate«, a oprit ridicarea monumentului.

Toate foile noastre naționale 'și-au ridicat în cor și săptămîni de-arîndul, glasul lor contra acestei vorbe nerumegate a ministrului, dar' mai ales strălucită spulberare 'și-a primit ministrul în recursul dat de avocatul din Sibiu *Dr. Amos Frîncu* contra confiscării banilor adunați, încît însuși același ministru s'a vîzut nevoit a nimici sentința de confiscare, ce pe temelul ordinului lui se adusesese! Și numai într'un târziu a adormit furtuna ce se iscuse pentru acest lucru.

Dar' se vede, că Iancu îi doare rîu și din mormînt pe atotputernicii nostri, căci ei nu pot dormi de numele lui, de aducerea lui aminte. Eară și eară sare, mai de aci, mai de colo, câte un netrebnic vlăstar al viței lor, și ocărește fără rost acest nume de erou. De astă-dată o făcî mititelul și obscurul viceprocuror dela Alba-Iulia.

Ce li-o fi oamenilor acestora?

Ce? Aceea că noi purtăm adînc săpat în inimile noastre chipul lui Iancu cel bun și curat la suflet, și ei cred, săracii cu duhul, că prin obraznice asvîrliri asupra lui, vor pute să-l facă să se întunece în inimile noastre și să-l scoatem de acolo, făcînd loc icoanelor ne-bune ale lor. Vor ajunge-o aceasta?

Foaie verde bulion
Dragu-mi badea Iuon,
Cînd vine la șezătoare
Că mă ține pe picioare
Și-mi spune câte sub soare
Și că ar vrea să se 'nsoare.
Da eu gîndu-i cunoscuti
Potca mă puse să-i spui:
Nu cumva să se gîndească
Că eu vreau să-i fiu nevastă,
Da ducă-se unde-a vrea,
Că el nu-i de seama mea
Și nici maica nu m'ar da.

Cu ibovnica-n vecini
Nu îți haznă de ce cini,
Eși afară și o vezi
Întri-n casă și oftezi,
Eși afară și-o zărești
Întri-n casă și bolești.

Mândra 'naltă și subțire
Mult mă mai scoate din fire,
Că de cînd o-am îndrăgît
Umblu ca un rătăcit,

Tot păzind pe la porțiță
Numai pentru-a ei guriță.

Foaie verde de burete
N'ar mai fi în lume fete,
N'ar mai fi ori nu se gate
Că numai îmi fac păcate.

Mult mă mir și mă desmir
Fetele la joc ce-mi vin,
Și nevestele ce-mi cată
De-mi stau cu gura căscată,
Da mă-ntorc și eară zic
C'ar juca și ele-un pic.

De-ar fi lăsat Dumnezeu
Să fie pădurea peri
Să se ia cine sînt veri,
Dar' Dumnezeu a lăsat
Să fie pădurea fagi
Să se ia cine sînt dragi.

Bosioace, bosioace
Sămîncioară n'ai mai face,

Că din sămîncioara ta
A răsărit dragostea,
Săcare-ai din rădăcină
Ca mândra dela inimă.

De aci pînă la tîu
Ard două lumini de sîu,
Ziua plouă, noaptea ninge
Nimeni nu le poate stînge,
Făr' inima mea cînd plînge
Plînge cu lacrimi de sînge,
Și din două lăcrîmioare
Să sting cele luminoare.

Mîno tu s'o mîn și eu,
S'o mînam la tatăl seu
Să-i dea țol și lepedeu,
Că de cînd s'a măritat
Num'un lepedeu 'i-a dat,
Da ș'acela tot îi spart
C'atîta 'l-o purecat.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cresterea cailor.

(Urmare și fine).

Iepele de soiul englez se pot slobode sub armăsar dela al treilea an începând, ear' cele de soiul arab numai după-ce au împlinit anul al patruilea. Cu cât se lasă o iapă mai de tinără la armăsar, cu atâta poate să se strice aceea mai ușor, fătând totodată și niște mânzi pieriți și cu semnele slăbiciunii pe ei.

Dacă iepete slobozite la armăsari, nu au legat la prima sărire, atunci după o săptămână se ivește de nou periodul mănzierei, ear' de cumva au legat, atunci nu mai primesc armăsarul nici chiar în cazul acela, când sunt conduse cu sila.

După mănziere iepetele se arată ceva mai leneșe ca de comun și arată oarecare poftă mai mare și la mâncare, dar' nu se pot cunoaște aievea de mână, până nu au trecut de cinci luni. Îndeobște timpul acesta până la cinci luni se numește periodul întâiu, ear' acela, care urmează până la fătare al doilea. Cu totul iepetele poartă până la fătare un an fără două săptămâni sau 350 de zile.

Iepele cu mână în foale trebuie nutrite mai bine, ca să nu prea slăbească, apoi să nu se nutrească cu nutreț prea mare în paiu, să nu se nutrească cu nutreț muced, noroit sau stricat, să nu se nutrească cu napi și bostani, să nu se lasă se rîvnească, să nu se alerge prea tare, să nu se adepă cu apă prea rece ș. a., de oare-ce toate acestea pot pricinii lăpădatul mănziului.

Dacă iepetele se țin în grajd pe timpul fătului, atunci trebuie despărțite de ceialalți cai și lăsate numai singure. Iepele fată îndeobște stând în picioare, cu care pilej se rupe atât buricul, cât și casa în care a stat mânăzul. Dacă acelea nu se rup, atunci economul trebuie să-i vină într'ajutor, tăind buricul și legându-l, ca să nu sângereze și rumpând casa, ca să nu se înecă mânăzul în aceea. Mânăzul astfel făt se conduce la iapă și se lasă să o sugă.

Salvina.

(Urmare).

— Tu Salvina, dar' nu te-ai gândit tu la ceea-ce ți-am spus eu ieri? Ori doară cugeți că-i glumă?

— Nu cuget nimic. Dar' la vorbele cele de ieri numai atâta-ți pot spune: Deocamdată nu-ți pot da nici un răspuns, dar' se poate că de-i scris dela cel de sus și de nu glumești d-ta, atunci se poate împlini ceea-ce ai zis. Cu un om ca d-ta, de-a fi scrisă și împărțită, nu zic ba, dar' cu altul pe sub soare — ba.

— Atunci hai în lăuntru.

— Nu, nici decât nu. Întră și-ți petrece și mă lasă în bună pace.

Și o lasă Ionuț în bună pace. Astă-dată nu era atât de năcăjit de ea. Ba era chiar voios, că-i dăduse o leacă de nădejde.

— Nu aduci pe Salvina? întrebă părintele, după-ce intră Ionuț în lăuntru.

— Nu vrea să vină, zice că la fete un li-se cade să între în ospătărie.

— Mă cumnate, luă părintele vorba, mă, Salvina asta e o fată aleasă, trebuie că-i din oameni tare aleși. Purtarea ei, vorbele ei,

Laptele, pe care îl sugă mânăzul la început e de mare însemnătate pentru el, de oare-ce prin acela se curăță mațele de materiile rășinoase, ce le-au căpătat pe timpul cât au fost în foalele iepetei. Une-ori mănzi se cufuresc și slăbesc, fie pentru-că n'au lapte destul, fie pentru-că au prea mult. În asemenea casuri trebuie schimbat nutrețul iepelor, cu care de cele mai multe-ori încetează și cufureala. În ziua dintăiu după fătare e bine ca iapa să se nutrească cu ceva lătură caldă, făină de cucuruz sau tărițe.

Timp de o lună de zile după fătare mânăzul se nutrește numai cu laptele ce-l sugă dela mamă-sa. De aci încolo începe a mai mânca și alt nutreț. Cel mai bun nutreț pentru mănzi mici este fânul vechiu și ovăsul. De acesta li-se poate da atâta cât le trebuie. Dacă li-se dă un nutreț mai rău sau iarbă, atunci mănzi fac așa numitul »foale de paie«, care în cele mai multe casuri îi trage la pământ și le împedecă creșterea regulată. Dacă mănzi nu umblă cu iepetele în câmp, atunci trebuie lăsați în fiecare zi câteva ore pe afară, ca să se alerge, căci prin o ședere prea îndelungată în grajd, li-se pot slăbi picioarele sau pot căpăta unele scăderi la acelea, sau în desvoltarea trupului. Cu mănzi nici nu e bine să glumim sau să ne jucăm cu ei, de oare-ce odată pot căpăta nărav.

Mânăzul se înțearcă la vîrsta de o jumătate de an. Înțercatul trebuie să se facă treptat și nu dintr'odată, adecă mânăzul se lasă să sugă tot mai rar, la câte două-trei zile odată, până-când își uită cu totul de supt. Până-când se face aceasta, sau iapa sau mânăzul trebuie ținuti închiși timp cam de o lună de zile. Mânăzul trebuie dedat încă de mic cu punerea căpăstrului în cap, de oare-ce după-ce crește mai mare, nu prea suferă să punem mâinile în capul lui.

După nutreț, mișcarea e a doua recerință pentru mănzi, ca să putem crește din ei cai buni. De aceea în economiile mai mari, pregătesc anumite locuri de alergat, unde chiar și pe timpul de iarnă mănzi se pot alerga câte o oră-două, în dragă voea lor. Dar' și economii nostri pot lăsa pe timpul de iarnă pe la ameazi mănzi pe afară câte

toate, toate o spun a fi dintr'o casă tare cu socoteală. Nu face nimic, că nu vine, că vezi tu, în birt multe să mai vorbesc și sărate și nesărate, nu-i bine se mai audă fetele câte toate.

— Așa zic și 'eu, adause Ionuț.

Ionuț Dandea se grăbi să plece curând din Abrud, mai curând decât altă-dată. Deci îndată-ce plecă Horia, merse și el în ospătărie, stătut puțin, apoi zise cătră cumnatu-sau și cătră soru-sa:

— Haidați să plecăm, că încă azi putem umbla botezați.

— Doar' să înorează dinspre Vulcoiu? — întrebă popa.

— Ba nu, dar' fumegă Detunata, — răspunse Ionuț.

Pe cale vorbiră puțin. Muierile mergeau călări pe caii încărcati cu tirgaș, ear' bărbații în urma lor tot călări, unii cântând, alții fluierând. Ionuț cât fu din Abrud până 'n Bucium, merse tot zicând în frunză. Semn că era îngândurat, că altcum el nu ar fi mers atâta cale fără vorbă.

Când fură în *Cerbu* se oprî o leacă la popa la poartă, îi spuse popii nu știu ce; acela scoase din șerpar nu știu ce și-i dete lui Ionuț, cu vorbele: *numai de-ar fi într'un cîas bun*. În *Sat* încă făcū așa; tot

o oră-două, ca să se mai poată alerga și mișca.

În anul dintăiu mânăzul trebuie grijit mai bine, ca în cei următori, fiindcă el atunci crește mai mult. În anul dintăiu mânăzul crește atâta, cât crește în toți ceialalți la olaltă. În anul al doilea și al treilea mânăzul se poate lăsa peste vară la pășune, de oare-ce aceasta îi priește cu mult mai bine, ca ținutul în grajd. În anul al patruilea se poate învăța apoi la ham și la călărit.

Învățatul cailor la ham trebuie să se facă treptat și cu multă grijă, dacă voim să prăsim din ei niște cai aievea buni de ham. De aceea economul cu minte va prinde calul tinăr neînvățat, totdeauna cu câte unul învățat și nu dintr'odată la povară, ci numai la căruță goală, ca să se învețe și singur a porni, căci punându-se dintr'una la povară și neputând porni, începe a sări, a smuci și astfel capătă nărav la tras, pe care unii nu-l mai lasă până se prădădesc.

Tot până e tinăr trebuie să se învețe și la călărit și la mers, de oare-ce »calul bătrân, nu se mai poate învăța la buestru«.

Ioan Georgescu.

Despre măiestrii.

IX.

Cojocăria. Țeara noastră-i cum zice zicala: Din Săn-Mihaiu până-n Săn-Georgiu și de-i uita haina călduroasă acasă, dar' din Săn-Georgiu până la Săn-Mihaiu să nu o uii! Adecă, noi avem lipsă și vara de unele haine călduroase, că serile și nopțile sînt răcoase. Cu deosebire pieptarul cel de miel e bine să-l avem tot cu noi, că muncim toată ziua, asudăm, ear' seara venind cătră casă așa ne săgeată prin șele de nu-i la noi pieptarul; dar' de-i la noi — nu știm de astfel de săgetături.

Pieptarul, cojocul și căciula sînt nedeaspărțite de oamenii nostri jumătate vieața. Ba în unele locuri au și copiii cei de școală cojocel, pe lângă că fără pieptar nu se lasă nici cea mai săracă babă, că nu poate fără el.

Aceste haine, atît de trebuincioase nouă, încât trebuie să ni-le facă străinii. Și nici nu m'ar prinde mirarea nici de

așa și în *Isbita* și în *Sasa*, de unde apucă pe luncă-n sus spre *Montari*. Nici că i-ar fi fost calea de-alungul Buciumului, dar' spuse ortacilor, că are unele afaceri băieșesti și așa va merge pe acolo să se mai înțeleagă cu ortacii, cari nu fură în Abrud. Adevărul însă era, că el aduna bani pentru calea deputaților la Sibiu și Viena.

Seara stătū la soru-sa și aci încă vorbi tare puțin, până le puse Salvina cina pe masă. Dar' când vîzū pe Salvina intrând cu cina, se ridică de pe scaun și punându-i amîndouă mâinile pe umere, îi zise: Salvina, acum adă tot ce ai de gând să ne pui pe masă, că avem mari taine de descoperit. Acum nu te mai codi, nu zice nimic, ci adă ce ai și sezi cu noi. Tuspătru încăpem numai bine la masă.

Fu cea dintăia-dată, că Salvina șezū cu stăpăni la masă, de când se afla în casa lor, și cea dintăiu servitoare ce fu poftită de maica preoteasă se mănânce cu ea la masă fu Salvina, dar' până acum nu primise. Acum însă, după multele vorbiri și înțelegeri avute cu Ionuț, primî se șeadă și ea cu el la o masă și cu stăpăni ei.

Cinară în cea mai mare tăcere. Nici unul nu nimerea vorba potrivită, cu care se înceapă. După cină zise popa, dar' numai

asta, dacă materia din care ele sunt făcute, s'ar aduce din țeri străine peste mări și peste țeri. Dar' ele sunt făcute din piele de miel și de oaie. Și noi vindem coala pe la Ispas miei vii cu câte 4—6 coroane părechea pe la cei Jidani și Armeni, și ei ne vînd nouă carnea cu chila și din piei fac căciuli și pieptare. Din o piele de miel face o căciulă și ni-o vinde cu 3—4, ba chiar și cu 6 coroane. Ear' de fac pieptare, ne vînd pieptarul cu câte 4—10 coroane. Acum să judecăm profitul lor și pierderea noastră? Dar' de ce folos? Că amuțim de le știm!

Ar fi deci de dorit ca în fiecare sat să avem cojocarii noștri. În unele comune frunțase de-ale noastre îi și avem și ne fac cînste cu măiestria lor, ear' lor își fac folos. Dar' nu-i destul că-i avem în unele comune, ar trebui să nu lipsească nici din una. Ci cojocarii bine învățați în măiestria lor, oameni cari să știe și lucra de nou, nu numai cărpaci. Astfel de oameni s'ar putea învața de minune. Că ei, împreună cu dubălarii, ar fi bine să țină și dreptul de a tăia vite. Pe această cale vitele de prisos s'ar tăia în comună, carnea s'ar trece la oamenii noștri cu prețuri cumpătate, pieile ar rămâne ieftine la argăsitorii și cojocarii noștri, cari ar face din ele tot pentru noi vestminte. Atunci banul ar merge roată dela ei la noi și dela noi la ei. Dar' așa, cum stăm azi, noi nu putem ajunge la creangă verde. Trebuie negreșit să ne facem cojocarii noștri. Și nu-i cel lucru mare. Chiar aceasta este lucrul cel mai ușor, că acum avem — har Domnului — mulți cojocarii români foarte buni în părțile Bistriței, Năsăudului, Rodnei, Orăștiei, Sebeșului, și cu deosebire în Sibiiu, Brașov și jurul acestor orașe. Dar' nu avem destul în țeară. Deci, acestia ce sînt, să fie drept învățați la copiii noștri, cât în 3—4 ani să nu fie un unic sat românesc lipsit de cojocarul seu de român.

Cojocăritul încă se învață în 3—4 ani. După-ace se învață cel, de-i calfă, are numai decît 4—6 coroane pe săptămână și vipt și quartir. După-cât e apoi de harnic, așa-i crește și plata. După 2—3 ani de praxă lucră pe la alți măiestri, poate începe măiestria. În

acel timp 'și-a adunat și ceva bani de piei, ear' uneltele lui sînt cele mai ieftine; numai ale croitorului doară sînt atît de ieftine ca ale cojocarului: un degetar, foarfeci, câteva ace și scaunul unde argăsește pieile după-ce odată-s uscate. Toate uneltele 'și-le poate face cu câteva coroane. Dar' are lipsă chiar la început baremi de 40—60 coroane să cumpere piei; cu cât mai multe, cu atît mai bine. Apoi, așezat în sat, căsătorit cu o fată cinstită, numai harnic și cruțător de-a fi, se poate nu numai susține cinstit, dar' poate face și avere. Că lucrurile ce el le face sînt foarte căutate și bine plătite. Apoi să ne aducem aminte, că poporul nostru are lipsă de două rînduri de astfel de vestminte: de purtat, cari sînt mai simple și mai ieftine, și de sîrbători, cari sînt mai frumoase și mai scumpe. Vedem, că sînt căciuli cu 2 coroane, dar' sînt și cu 6—16 coroane una, apoi pieptare sînt cu 3 coroane, dar' sînt și cu 10—16 coroane unul, cojoace putem cumpăra și cu 8—10 coroane, dar' de voim să fie în adevăr frumoase, le plătim și cu 50—60—80 coroane unul. Aci plătim numai munca, hărnicia cojocarului.

Deci, să nu fie sat cît de mic, care să nu-și aibă cojocarul seu de român!

I. P. R.

Adunarea generală a „Reuniunii agricole“.

În anul acesta Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului 'și-a ținut adunarea generală în frunțașă comună Rășinari. Spre scopul acesta, comitetul Reuniunii, la care umilit subscrișul s'a alăturat, a plecat din Sibiiu Duminecă, în 19/31 Decembrie a. c. la orele 10 a. m. spre locul destinat pentru adunare.

Am ajuns destul de timpuriu în comună și am descins la primăria comunală, unde am înțeles, că nu s'a luat nici o dispoziție unde să se țină adunarea. Mulțumită dlui Liviu Brote, care a rugat pe dl primar să dispună aducerea la cunoștință a adunării prin **dubășul comunei**. Așa s'a și întemplat.

Era la orele 2 p. m. când dl președinte D. Comșa în una din salele școlii și prin o vorbire acomodată

»crisei« în care ne aflăm, a deschis adunarea, fiind de față inteligența din loc și abia 10 poporeni. În cuvîntul de deschidere dl președinte arată iubirea ce a avut-o mai înainte față de Rășinari și că această dragoste începe tot mai mult a slăbi din motivul neprogresării poporului pe nici un teren.

După deschiderea adunării secret. Reuniunii, dl Victor Tordășianu espune pe scurt raportul general al comitetului central, care se ia la cunoștință.

Se alege o comisiune din membrii: Iosif Goga, Nicodin Vidrighin, Coman Hămbășan, Dr. Andressi și Moise Frățilă pentru censurarea socotelilor pe anul 1898.

Avînd în vedere timpul înaintat, la propunerea dlui Dr. Andressi, se hotărăște ca ședința să nu se suspende, ci în timpul cât comisiunea esmisă va fi ocupată cu revidarea rațiociniilor să se țină prelegerea din partea dlui președinte. Dl Demetriu Comșa în limbajul seu poporal ține o frumoasă prelegere despre modul îmbunătățirii vieții poporului, despre izvoarele de câștig, pe scurt mijloacele ce ar fi de exploatat pentru înaintarea lor pe terenul economic.

Vorbește mai pe larg despre băncile rurale, despre folosul lor, recomandându-le cu toată căldura înființarea unei astfel de bănci rurale sistem »Raiffeisen«.

Frumos a vorbit dl Victor Tordășianu, secretarul Reuniunii, care arată ce progrese imense fac celelalte popoare conlocuitoare cu băncile rurale, din a căror venit susțin școlile, procură uneltele trebuincioase pentru lucrarea pămîntului, cumpără pămînturi și tot felul de dări, repartiții le solvesc din venitul curat al acestor bănci.

Deși vorbirea de deschidere a dlui președinte n'a fost de loc măgulitoare pentru Rășinari, totuși aceste două prelegeri au pîtruns atît de mult la inima celor de față, încât s'au hotărît a înființa o astfel de bancă înscriindu-se 28 membri și nu mă îndoiesc, că dacă mai mulți le-ar fi ascultat, numărul membrilor ar fi fost neasemănat mai mare.

Comisiunea esmisă cu censurarea rațiociniilor, prin referentul seu Dr. Andressi raportează și la propunerea sa se dă absolutului comitetului central precum și mulțumită protocolară pentru activitatea dezvoltată în decursul anului 1898.

Se votează mai departe mulțumită institutului de credit și economii »Albina«, »Auraria« și »Bistrițana« pentru ajutorul acordat, apoi dlui inginer Ilie Dopp pentru broșurile întitulate »Comasările« dăruite Reuniunii, precum și ofi-

ca să nu fie fără vorbă: Salvină... umple păharele... ba ni că-s pline. Preoteasa rise cu hohot: dar' nu le vezi că-s pline? Ionuț zimbă și el și luînd un păhar în mână, grăi numai atîta: Apoi să ne fie de bine! Și ciocni cu soru-sa și cu cumnatu-seu și cu Salvină. Ea încă ciocni cu toți și de astădată își muia buzele cele subțiri în vin. Ear' după-ce Ionuț o întrebă: Numai atîta? Ea răspunse după obiceiul ei: Și atîta-i prea mult, dar' acum treacă ducă-se pentru ziua de azi.

— Așa zic și eu, pentru ziua de azi! — adause Ionuț; — pentru ziua de azi, care a lăsat-o Domnul să destăinuim tainele, să știm pe cine avem la noi și oare e vrednic să-l ținem între noi, să-l apropiem de noi, ori trebuie numai decît depărtat dela noi? Ce zici tu Salvină la aceasta?

— Ce să zic? Zic, că ai dreptate! Vremile sînt grele și mai grele pot să vie și ar fi rău destul ca să ții în aretul casei oameni cari te pot și vinde la timp de nevoie. Eu am știut că de nu aflui în ei adăpost din calea dușmanilor, atunci și de m'oiu băga în gaură de șerpe și nu scap dinaintea lor. Dar' cei-ce mă primă, nu știură pe cine primesc. Acum a vonit vremea ca d-voastră, trei oameni de cînste și de omenie, să știți cine sînt și de

unde sînt, să știți dacă mai am drept să fiu ocrotită, ori trebuiesc isgonită?

— Salvină, — grăi Ionuț, — de-ai fi chiar fata unui ucigaș, purtarea ta te arată că ești vrednică să ai înțrare în ori-ce casă de omenie. Așadară fi, bună și ne spune cine ești și de unde și ce vînturi te-au adus pe aici?

— Așa zic și eu, — grăi popa Nicolae.

— D'apoi să vă spun din fir în pîr. Eu sînt din Ardeal, din țeara Hațegului. Tatăl meu a fost popă într'un sat ce-i zic **Vălcele**. La părinți eram numai eu și un frate, Toma. Când mă apucam feciorită a abătut pe la noi boierul ai cui sînt iobagii din Vălcele, cu un copil al lui, un domnișor, ce atunci îi mijiau mustețele. Eu spălăm grău la fântână dinaintea casei, mama era în grădină la legume, tata era în pridvor, cetia din psaltirea asta ce o port eu, dimpreună cu paraclisul, ear' frate-meu Toma îmi scotea apă cu găleata. Cât ce intră boierul, tata îl poști în sus, Toma îi ajută cocșului să desprindă, mama intră și ea în lăuntru, ear' eu îmi căutai mai departe de lucru. Dar' diavolul de domnișor nu merse în casă, el stătut tot pe cocle și prinse a vorbi cu mine: Cum mă chiamă? de câți ani sînt? am pețitori? și câte și mai

câte. Eu, vezi bine, trebuia să dau răspuns ca la ficiorul boierului, dela care atîrnă, să fie tata popă, ori ba? Și după ce-i spusei toate și-i spusei eă mă cere ficiorul popii Buzdugan din Măceu, care s'a popi lângă tatăl-seu, că-i bătrîn, numai atîta zise domnișorul: »S'a popi de-a vrea tata«, apoi merse și el în lăuntru. Mult nu au stătut la noi și s'au dus, dar' cît a stat carul în curte până să plece, boierul cel bătrîn și cel tînăr tot la mine se înholbară, de mă temeam că m'or deochia. Ear' când se plece, cel bătrîn zise numai atîta:

— Așa, părinte, cum am zis: de vrei poți fi protopop, ori poți fi despopt, poți alege.

— Tata rămase îngîndurat, mama rupse într'un plîns îndată-ce eși trăsura boierului din ograda noastră, ear' eu stam cu Toma și ne uitam încremenți unul la altul, apoi la părinții noștri. Nu știam ce li-s'a întemplat, ce poruncă o fi adus domnul de a pus în așa mare groază pe părinții mei. Tata scoase de după șerpar acest paraclis, care azi e la mine 'n sîn, din acea minută, și chemându-mă să mă apropiu de pridvor îmi zise:

— Salvină, na această carte, este paraclisul Maicei Dlui, ține-l tot la tine, ceteste

ciilor protopretoriale Sibiu, Sebeșul-săseșc, Mercurea, Săliște și Nocrich pentru ajutorul dat la încassarea taxelor.

Se exprimă condolență pentru membrii decedați în anul 1898.

Finite toate acestea, președintele Reuniunii mulțumește celor de față — a căror număr s'a mai îmbunătățit puțin — pentru ascultarea dată și declară a XI-a adunare generală a Reuniunii române de agricultură de închisă.

Astfel a decurs adunarea Reuniunii agricole în Rășinari.

Bureanul.

Esposițiile economice în Sibiu.

(Urmare și fine).

Precum s'a văzut din cele de sus, adv. de aici Dr. Amos Frâncu, a creat din al seu un premiu de 10 coroane, ear' la premiul de 20 coroane creat de comitetul nostru central au contribuit:

Dem. Comșa, pres. 4 cor.; Dr. D. P. Barcianu, vicepres., 2 cor.; Victor Tordășianu, secretar 2 cor.; Petru Ciora, cassar 2 cor.; Emil Verzar, controlor 2 cor.; ear' membrii din comitet d-nii: Pant. Lucuța 2 cor.; Dr. P. Șpan 2 cor. Dr. I. Stroia 1 cor. și Romul Simu 2 coroane.

Dintre premiile decernate în valoare de 230 cor. până de present și-au ridicat premiile următorii:

Ioan Chirca, Săliște 20 cor.; școala din Cacova 10 cor.; Ioan Popescu, Sibiel, 8 cor.; Sabin Savu, Vale 7 cor.; Liviu Brote, Rășinari 7 cor.; I. de Preda, Sibiu 6 cor.; Constanța Barcianu, Rășinari 5 cor.; George Iacob, Tălmăcel 5 cor.; Vas. Bratu, Armeni 5 cor.; I. Raica Rechita 4 cor.; Rusanda Marcu, Galeș 4 cor.; Ilie Pop, Ludoș 4 cor.; Irimie Roman, Tălmăcel 4 cor.; P. Iuga, Tilișca 3 cor.; Dim. Popică, Sadu 2 cor.; D. Ivan Dobârca 2 cor.; Toma Calin, Sebeșul sup. 2 cor.; Nicolae Stoica, Strugari 2 cor.; Ioan Nedelcu, Tălmăcel 2 cor.; Ana D. Șufană Țarină, Poiana 2 cor.; Ant. Germanu, Aciliu 5 cor.; Ioan Muleș, Aciliu 5 cor.; D. Ivan, Dobârca 3 cor.; Iacob Gaston, Aciliu 2.; Iacob Hodoș, Aciliu 2 cor.; Nic. Beju, Dobârca 2 cor.; Petru Opincariu, Sebeșul-săs. 5 cor.; Avr. Acilenescu, Galeș 4 cor.; Nic. Marcu, Galeș

3 cor.; Sab. Savu, Vale 5 cor.; Ioan Banciu, Săliște 4 cor.; Ilie Pop, Ludoș 2 cor.; dintre cari următorii au ținut să contribuie cu premiul la augmentarea fondului esposițiilor și anume:

Ioan Popescu, etc. Sibiel 8 cor.; Constanța Barcianu, Rășinari 5 cor.; Vasile Bratu, Armeni 1 cor.; Avr. Acilenescu, Galeș 4 cor.; I. de Preda, Sibiu 6 cor.; Ioan Muleș, Aciliu 5 cor.

Duminecă seara, o parte a junimei române din loc, a aranjat în onoarea Reuniunii noastre o convenire socială în sala dela »Împăratul Romanilor«.

Luni, în 30 Oct. n. c., la orele din zi, obiectele espuse, și dăruite de aproape toți esponenții, s'au vândut pe calea licitațiunii publice, Din această vânzare a încurs suma de fl. 55.31.

De încheiere mai amintesc, că în decursul esposiției s'au înscris de membri ordinari: Doamnele Minerva Dr. Brote și Maria Dr. Crișan din Sibiu și Dorina Coroianu n. Rațiu din Cluj; Dr. Amos Frâncu adv., Teodor Andreiu, grădinar, George Avrigian etc., Iosif Joandrea, cărcămar, Ilie Stanciu, ec. și Elena Stoianovici, propr., toți din Sibiu, George Iacoa, inv. Gușterița, Vasile Bălan, ec., Nicolae Șurian, inv., ambii din Cristian, Demetriu Ciupea și Ioan Hopriș, ambii ec. în Șura-mare și Ioan Radu, propr. în Turnișor.

Pe baza celor de sus onorabilul comitet se binevoiască:

a) a lua acest raport la cunoștință; b) a vota mulțumită publică și protocolară:

1 Doamnelor, d-șoarelor și domnilor amintiți mai sus, cari au format așa zisul comitet aranjator

2. Tuturor esponenților, cari au binevoit a ne dărui poamele și obiectele espuse.

3. Domnilor R. Krasowsky, Teodor Popescu, Petru Nedelkovits și Iosif Goldstein pentru covoare;

4. Domnului Alesandru Lebu pentru darul de 80 cor. și adv. Dr. Amos Frâncu pentru cele 10 cor., cum și tuturor, cari au cedat premiile în favoarea fondului esposițiilor.

c) a dispune ca la fondul esposițiilor să se adauge venitul curat al es-

posiției, cum și valoarea premiilor, ce se vor mai ceda și în fine

d) a decreta de primiți pe membrii amintiți nou înscriși.

Sibiu, 4 Decemvrie n. 1899.

Victor Tordășianu,
secretarul Reuniunii economice.

ȘFATURI.

Nutrețul tăiat mărunt.

Prin numeroase încercări săvârșite cu îngrijire s'a constatat, că o majă-metrică de fân tăiat mărunt, folosește vitelor ca și o majă și 40 chlgr. de fân întreg; o majă de ovės măcinat, ca și o maje și 80 chlgr. ovės întreg, ear' o maje de iarbă tăiată mărunt, ca o majă și 30 chlgr. iarbă netăiată. Nutrețul tăiat mărunt, trebuie dat vitelor totdeauna în amestecare cu paiele tăiate.

Ar fi deci tare de dorit, ca și economii nostri să și procureze câte o mașină pentru tăiatul nutrețului, care nu este tocmai scumpă, ear' de cumva câte unul singur nu e în stare, atunci să se împreune câte doi-trei vecini la olaltă și totuși să o cumpere, căci prin aceea se cruță o parte însemnată de nutreț.

Știri economice.

La „Insoțirea de credit sătească sistem Raiffeisen din Rășinari“, înființată din prilejul adunării generale a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«, s'au înscris de membri: Emilian Cioran, paroch, totodată president al direcțiunii; propriet. Dem. Vidrighin, vicepres.; medicul Dr. Alesandru Andressi, cassar; membri în direcțiune; Mihail Jourca, notar; Șerban Ilcuș și Bucur Dancăș jun., propr.; în consiliul de supraveghere: parochul Iosif Goga, pres.; măiestrul rotar Man Lungu, vicepres.; ear' de membri: Șerban Cioran, paroch; Coman Hămbășan, director școlar; Moise Frățilă, învățat; Ioan Cioran și Nicolae Vidrighin, proprietari; mai departe de membri ai insoțirii: d na Constanța Barcianu, Ioan Giurca Vidrighin, Petru Brote, Liviu Brote, Aleman Tăpălagă, Bucur Lungu, Aleman Mitrea, Stan Severin, Șerban Jianu, Stan Marin, Nicolae Crețu, Man Lungu jun., inv., Aleman Galea, învățator, Bucur Pinciu, Petru Podariu, Vasile Naită, Servian Cioran, învăț. și Aleman Dancăș, primar.

din el cât vei ave lumină 'n ochi și vieată 'n oase. Maica Dlui te păzească! Ia-ți curând ce poți într'o păreche de desagi și tu Tomo o petreci până la mătușa voastră la preoteasa din Luncani, de acolo ea o să vă treacă în țeară, când 'i-oiu trimite vorbă, ear' acasă să nu veniți până nu-ți primi semn dela mine »psaltirea cea groasă«.

Eu prinseiu a plânge și întrebaui pe tata, de ce-i așa grabă să fug dela ei? Ear' el numai atâta-mi zise: Să mergi, mai bine să mori pribegă, decât să ajungi fată necinstită în casa boierului.

— De aceea fu el aici, mă îmbie să mă facă protopop și pe ficiorul popii din Maceu popă, dar' până va fi el la curs în Sibiu, tu — *să stai la boier în curte*. O batjocură ca asta nu poate suferi sufletul meu. Neam de neamul nostru a fost preot și oameni cinstiți, ear' eu să vând sufletul băiatei mele pentru un brâu roșu? Mai bine radă-mi și barba, decât să ajung și să pat acea nelegiuire.

Mama plângea, eu plângeam, Toma sta încremenit, ear' tata își freca mâinile și striga, de grabă, de grabă, gată-te și te du.

Și m'am gătat repede. Mi-am scos din ladă două rinduri de haine noue, mi-am luat salba

cea de bani în care erau 40 de taleri și 5 galbini, toate le-am pus în desagi, ear' paraculisul în sin și încă în ziua aceea am suit prin făget, pe cărarea boilor până la mătușa la Luncani.

La săptămâna veni la noi unchiul diacul, fratele tatei, și ne spuse, că a doua zi după fuga mea cu a fratelui meu sosi dela curtea boierului o căruță cu slujitori de ai lui și cu poruncă să mă ducă cu puterea de n'oi voi să merg de bunăvoie. Dacă nu mă aflarea acasă, cutrierară tot satul, întrebară pe toți vecinii că unde-s? Și dacă nime nu le spuse, legară pe tata și pe mama și-i suiră în căruță să-i ducă la curtea boierului. Înzădar le-a fost ruga, înzădar văietarea, îi legară bulz și-i duseră. Pe cale, mama cum se smânci, cum nu, că sări din căruță, dar' sări rău, că căzu sub roată cu grumazii și rămase moartă, ear' la tata cum ajunse la curte îi raseră barba și-l duseră în Deva, în cetate, rob, sub nume că nu-i vrednic de preoție, că și-a omorât preoteasa și și-a alungat copii dela casă. Averea noastră toată o duse la curtea boierească.

Când auzii aceste, mi-se făcu ceață înaintea ochilor, murii odată. Ear' când m'am deșteptat, frate-meu Toma nu era nicăiri, ci

că fugise să între la miliție de bunăvoie, colo la Bălgărad. Nici nu l-am mai văzut. Eu mult nu putui sta în Luncani, mă temeam că vor da de urma mea, că pusese 100 de taleri pe capul meu la acela care va duce pe boierul unde sunt eu. Mă temeam să nu lăcomească cineva la bani și să mă vândă. Deci, din Luncani coborii îmbrăcată bărbătește tot prin munți și prin păduri, până la un sat de-i zic Cujir. Acolo pentru 4 taleri din zgardă îmi cumpăraui 2 rinduri de haine muieresti, de care poartă pe acolo. Un rind îl îmbrăcaui și unul îl puseiu în desagă și plecaui cu un cărauș să vin încoace până la Zlatna și dela Zlatna în Bucium, că auzisem în casa părinților mei când se adunau popii la Nedee, că cine scapă odată aici în munți, acela-i mântuit de domni, că aici se tem domni să vină. Cu mare greu ajunseiu, dar' în urmă îmi ajuta Maica Domnului și nimerii aici. De când sunt aici, îmi știți povestea; ce să mai adaug? De Toma nu știu nimica, nici de tata nu știu de a scăpat din temniță ori ba.

Acum știți cine sânt?

Așa să-mi ajute Dumnezeu, precum am spus adevărul! (Va urma).

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Școlile populare în archidieceasa

Alba-Iulia—Făgăraș.

Este nu numai bine, dar' chiar necesar să ne aruncăm din când în când ochii pe cifre, că ele probează mult mai lămurit decât ori-ce oratorie. În cazul de față să ne aruncăm puțin ochii pe cifrele din rapoartele relative la *starea învățământului popular* din archidieceasa română de Alba-Iulia și Făgăraș, prezentat în sinodul din urmă prin dl canonic *Gavriil Pop*.

Din acestea apare, că în anul școlastic 1898/9 au fost *obligați* a cerceta școala de toate zilele 36.239 prunci (băieți și fete) și au cercetat-o de fapt 27.671, ear' 8568 prunci nu au cercetat nici o școală; va să zică: mai mult decât a *patra* parte a pruncilor obligați la frecventarea școlii nu s'au bucurat de instrucțiune școlară. Sau, cu alte cuvinte, tot 3 copii au frecventat școala, ear' al 4-lea ba.

Cu școala de repetițiune stăm și mai rău, că din 13.541 școlari ce ar fi fost obligați a o cerceta, aproape $\frac{1}{2}$ (6166) nu o au cercetat. Și aceasta este în detrimentul nostru, ca popor, forțat de împrejurări a ne cultiva.

Acî să ne înțelegem puțin.

Dacă din fiii nostri tot al 4-lea nu va frecventa școala de toate zilele, apoi dacă din cei trecuți în școala de repetițiune $\frac{1}{2}$, nu o vor frecventa de loc, ne vom trezi că mai bine de $\frac{2}{3}$, a populațiunii noastre rămâne fără instrucțiunea recerută. Și de vom ține cont că Jidani, Nemții și Ungurii cu cari suntem amestecați, să nisuesc a nu lăsa pe nici unul din fiii lor fără instrucțiune, atunci unde ajungem?

Din lipsa de școale gr.-cat. în archidieceasa Alba-Iuliei au frecventat copiii gr.-cat. 98 școale gr.-or., va să zică tot românești, ceea-ce nu e în detrimentul cauzei. Dar' tot din lipsa de școale au mai frecventat copiii români gr.-catolici din aceea archidieceasă 27 școale de stat, 13 școale comunale, 5 școale rom.-cat., 3 școale luterane, 2 școale reformate și 1 școală a *Emke-i*; va să zică în total 51 de școale străine, în care li-s'au predat obiectele de învățământ în limbă străină și unde limba mamei lor nu o au auzit.

Aceasta *ne doare* și trebuie să ne doară mult mai mult decât atunci, când ar rămâne cu totul fără instrucțiune școlară. Că ce e mai păgubitor unui om, decât să primească din frageda lui etate o instrucțiune în limbă străină?

Prin aceea să deprinde a desprețui limba lui maternă, o crede mai proastă decât limba în care 'i-s'a dat instrucțiunea, mai puțin deamă de a fi vorbită, cu deosebire că nu se poate bucura de cetea cărților scrise în acea limbă maternă, pentru care strămoșii nostri s'au luptat mai mult chiar decât pentru viață! Ear' dacă numai în archidieceasa Blajului sunt nevoiți a frecventa școale străine copiii din 51. comune, atunci cât va fi numărul lor dacă la aceste se vor mai adăuga cei din diecesele românești ale Sibiiului, Gherlei, Orăzei-mari, Aradului, Lugojului și Caransebeșului? Căci în fiecare diecesă sunt baremi câteva comune, cari nu au școlile lor proprii eu limba de învățământ națională. Să sperăm însă, că bunii nostri creștini, conduși de părinții lor sufletești se vor nișui, ca încet cu încetul să poată avé în fiecare comună școluțele lor proprii, unde

să învețe copiii lor în limba maternă și se nu fie siliți a se chinui cu învățatul în limbi străine, care nu le sînt de nici un folos în viața practică.

Vor zice cei-ce ne uresc: »Auziți, spun gazetarii români, că să nu învețe copiii lor limbi străine, că nu le sînt de folos în viața practică! Ei o spun aceasta numai ca să-i țină în prostie și să le dea ascultare la tot ce ei spun!« Știm, că așa vor zice. Deci le și răspundem aci numai decât:

Nu au lipsă copiii țeranului nostru, care rămân la economie, de nici o limbă străină; dar' au lipsă ca limba lor maternă să o iubească și cultiveze prin cete. Ear' ca să o poată iubi și cultiva prin cete, e de lipsă ca școale românești să frecventeze, în limba română să cetească, scrie, cânte și să se roage lui Dumnezeu, din cărți românești să cânte și să se roage în biserică, din cărți românești să cetească glume și să cânte în șezători, din foi românești să afle rostul lumii și povețe pentru ale lui nevoi. Nu au țeranii nostri lipsă de limbi străine, că noi suntem mulțimea și suntem compacti; cine vrea să aibă cu noi vre-o afacere — poftescă și ne învețe limba!

Tot din acel raport mai aflăm, că în anul școlastic 1898/99 au fost în archidieceasa Blajului 434 de școale de băieți și de fete, cu învățatori stabili, 50 școale cu învățatori ambulanti și 6 școale numai de fete. În 411 de școale a fost salariul învățătorului de 300 fl., ear' în 120 de școale au avut și cuincuenale. — 21 de școale au fost câte cu mai mulți învățatori.

Dintre învățătorii aplicați, calificați au fost 366 bărbați și 8 fete, necalificați 103 bărbați și 2 fete.

Edificii școlastice corăspunzătoare au fost 348, necorăspunzătoare 126 și 10 locale au fost închiriate.

Din raport aflăm și un ce îmbucurător, că adevărat pomăritul s'a propus în 304 școale, stupăritul în 44 și impletitul cu nuiete în 2 școale.

Dă Doamne ca în scurtă vreme să putem vedea la fiecare școală românească câte o frumoasă pomărie și bogată stupină. **R.**

Despre gimnastică.

Disertațiune cetită de Teodor A. Bogdan, învățator în Bistrița, în adunarea filială a Reuniunii învățătorilor gr.-cat. »Mariana«, ținută la 1 Octombrie 1899 st. n. în comuna Bileag (comit. Bistrița-Năsăud).

Aflându-mă în fața unui număr de bărbați aleși ai poporului român, cari după chemarea lor să deprind cu instruirea și educarea tinerimei, prin permisiunea st. d-voastră 'mi-se dă ocaziune a vorbi despre un obiect de o deosebită însemnătate: »Despre gimnastică«.

Fără indoială e grea tema ce 'mi-am ales, cu atât mai virtos, căci timpul de o oră e foarte scurt pentru a putea pătrunde îndeajuns în meritul acestei teme foarte vaste, de aceea mă voiu mărgini a o tracta numai în mod schițat, căci pentru a desvolta aceasta temă după-cum ar pretinde chiar și spiritul timpului, precum și de împrejurările în cari ne aflăm, ar trebui să compun un op voluminos.

Dar' să intru în meritul temei.

Vom începe deci basându-mă pe axioma: »*Mens sana in corpore sano*«.

Știm că pruncul după naștere este o ființă din cele mai debile, mai slabe și mai neputincioase, așa încât în primele ore după naștere 'și-ar termina viața, dacă alți indivizi apți și creșcuți nu s'ar îngriji de timpuriu pentru a-l scuti în contra pericolelor la cari ar fi espus. Nu este de ajuns însă ca să se îngrijească numai de nutrirea corpului, fără necesar este a se îngriji și de dezvoltarea proporționată și armonică a membrilor sale, adevărat trebuie ca să primească și o îngrijire pentru a 'i-se desvolta și însușirile fizice, căci numai prin dezvoltarea acestor însușiri va putea ca să-și împlinească misiunea sfântă pentru care e creat, — pentru a face virtute.

La cas de nedesvoltarea îndeajuns a acestor însușiri ar deveni un monstru, un individ periculos în societatea omească, nemeritând chiar a-și însuși acele drepturi și pretensiuni la cari numai cei apți sînt îndreptățiți.

Pentru dezvoltarea îndeajuns a unui individ este neapărat de lipsă mișcarea.

Fiindcă mișcarea are cea mai binefăcătoare influență asupra circulațiunii sîngelui, asupra respirațiunii, asupra evaporării umezelelor stricacioase din corp, asupra mistuirii, stîrnirii nervilor și întăririi muschilor. Ear' pentru-ca muschii să se poată desvolta și întări cum se cuvine, să pretinde nu numai o nutriție regulată și acomodată, ci se mai recere ca să fie în activitate și deprindere acomodată — adevărat în mișcare.

Cu cât pruncii sînt mai tineri, cu atât au lipsă mai mare de această deprindere, și mai cu seamă la început e de lipsă ca să fie liberă și numai mai târziu e bine a se regula conform anușmitelor scopuri.

Procedura acelor indivizi cari ar fi în contra mișcării libere — cu atât ar fi mai rătăcită și mai periculoasă, cu atât ar ține mai mult la ea; căci nu e mai nenatural decât a pretinde ca un prunc încă din cei mai fragezi ani ai vieții sale să devie supus unei discipline riguroase, care ar putea să-i pericliteze sănătatea, stînd stavilă în contra dezvoltării sale uaturale.

Nu este de lipă ca pruncii să stea în nemișcare timp mai îndelungat și mai cu seamă cei mici, la cari oasele nu sînt destul de virtoase, ear' muschii se obosesc dacă sînt siliți ca să țină trupul într'o poziție nemișcătoare timp mai îndelungat, membrele prea debile și nedesvoltate, se diformă.

Neîncunjurată de lipsă este de a a da pruncilor ocaziune de mai multe ori pe zi ca să facă mișcare liberă și mai ales în aer curat în liber și nu în aer corupt ori în curent.

(Va urma).

CRONICĂ.

Daruri de Crăciun. Din *Sard* ni-se scrie, că acolo seara de Crăciun a fost o seară plină de bucurie, căci s'au împărțit școlărilor daruri de Crăciun. Eată ce scrie corespondentul:

Brad frumos și verde, împodobit cu numérate ghirlande de hârtie în culori naționale, împodobit cu fel de fel de bomboane și prăjituri, și luminat de multe luminărele colorate, sta așezat în sala edificiului școlii gr-cat din loc; ear' în jurul lui mai 200 de prunci mitei, admirându-l! De ani încoace, în fiecare ajun al Crăciunului s'a arătat ângerul școlărilor iubitori de carte, și drept premiu pentru silința lor, le-a dăruit cărți de școală și multe altele. Așa și în anul acesta, senatul școlastic în frunte cu zelosul administrator parochial, director al școlii locale gr-cat, dl *Enea Pop Bota*, a făcut pom de Crăciun pe seama micuților setoși de știință. Părinții încântați de dragoste așteptau în numita seară, cu nerăbdare să vadă bunătatea ângerului aducător de daruri! Și într'adevăr. De astă-dată ângerul a adus daruri în abundență! 104 cărți de școală, 300 de tece, apoi tăblițe, condeie, ceruse și alte requisite de lipsă pentru învățământul popular s'au împărțit în astă seară între prunci. Las merele aurite, nucile, zaharicalele și altele, de felul acestora, din cari încă li-s'au făcut parte. Drept mulțumire, micuții s'au ridicat în bănci, și au cântat cu căldură câteva colinde, mărind pe Domnul, care prin Nașterea lui, le aduce atâtea plăceri.

Victor Popu.

Pentru biserică. Dl *Gavril Coată* și cu soția lui *Stana*, din comuna *Pustiniș*, au dăruit sfintei noastre biserici un măsar pe sfântul anon, cusut cu aur și cu cipcă de aur încunjurat. Au mai dăruit apoi și un prapor și altiolic. Pentru aceste daruri rugăm pe bunul D-zeu să le lungească firul vieții la mulți ani cu traiu bun și cu îndestulare. Doamne binecuvântă pe cei-ce iubesc podoabele casei tale și jertfesc din avutul lor ceea-ce pot. *Pustiniș*, 22 Decembrie 1899.

Stefan Săvulescu.

Esundarea Dunărei. Cu datul de 6 Ianuarie ni-se scrie din *Plavisevița*, că la pasul *Cazan* adunându-se ghiata Dunărei și așezându-se până aproape la fundul alviei, apa Dunărei s'a întors înapoi eșind peste țermuri și inundând satele din împrejurime.

Logodnă. *Ioan Medrea*, învățător în *Țelna* și d-șoara *Ana Stoicuța* din *Săsciori* — fidanțați.

Fapte creștinești. *George Șofiescu* din *Capolnaș* a dăruit bisericii gr-or. de acolo pe sărbătorile Crăciunului un rînd de ornate bisericesti în preț de 120 coroane.

Notar în Aciliu. La 30 Decembrie 1899 în com. *Aciliu* a fost alegere de notar. Dintre cei 3 candidați a fost ales cu aclamațiune dl *Octavian Berghazan*.

Curcubeu în ziua de Crăciun Sâmbătă dimineața la 7^{1/2} ore pe când mergeau oamenii la biserică, un foarte frumos curcubeu — în partea de cătră apus mează-noapte — s'a văzut în comuna *Cugir*. Lângă cel complet mai era și unul de jumătate, ca în toiu verel. Oamenii deduc din acest rar semn că în anul ce vine va fi vin mult și bun.

† „*Revista Orăștiei*“. Cu numărul de Crăciun „*Rev. Orăștiei*“ și-a sistat

eșirea. În cuvântul de adio spune că încetează pentru-ca să lase teren liber noiei reviste economice, care va apăre de aci încolo în *Orăștie*.

Țigani ucigași. Cu laia de Țigani corturari am ajuns de se pare că ne aflăm în codrii Africii printre canibali; nu ești sigur de viață nici pe un minut când afacerile îți impun să călătorești dintr'o comună într'alta. Alaltăieri o biată femeie din *Cornățel* a căzut victimă sălbătéciei și crudelității unei haite de Țigani lăieți. Anume, împreună cu mai mulți săteni femeia plecase la țirg la *Sibiu* și cum era în stare binecuvântată a rămas de tovarășii ei de drum. Era pe inserate. 16 cioroi au buit deodată din pădurea *Cornățelului* și chinuind-o în cel mai bestial chip au jăfuit-o de tot ce avea, lăsând-o în drum desbrăcată până la piele și cu pânțele spintecat. Astfel a fost aflată mai târziu de niște oameni cari veniau în trăsură. Creștinii au pus-o în trăsură și au dus-o la spital în *Sibiu*, unde i-s'a făcut operația „*Kaiserschnitt*“ spre a i-se scoate fătul.

Într'aceea lotrii certându-se asupra împărțirii jafului, pe cel care avea la el obiectele jăfuite și nu voia să le împartă cu tovarășii l-au bătut până l-au ucis, ear' unul dintre ei în toiu bătaiei a tulit-o la fugă și a denunțat cazul la gendarmerie. Astfel ieri dimineața cincisprezece cioroi au fost aduși legați în zale și predați procuraturii.

Biata femeie are acasă cinci copilași.

La „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“ s'au mai înscris: *Ioan Imbuzan*, oficial la direcția financiară; *Ioan Balu*, propr.; *Rachila Balu n. Morar*; *Ioan Dușe*, măiestru cojocar; *Ana Dușe n. Câmpean*; *Nicolae Spec*, econom; *Ana Spec n. Ricianu*; *Samoilă Gongolea*, cărămidar; *Toma Moldovan*, econom; veduva *Ana Sitov*; *Maria Dumitru Stăngu*; *Ioan Apolzan senior*, econom; *Maria Ioan Apolzan*; *Paraschiva I. Apolzan*; *Eva L. Negrilă*; *Simion Stoită*; *Maria Stoită n. Albu*; *Mina Savu n. Teindl*; ved. *Clara Dissent n. Maroși*; ved. *Maria Trifan n. Tobias*; *George Dejan*, econ.; *Ioana Dejan n. Olteanu*; *Ioan Sandi*, ospătar; *Maria Sandi născ. Avrijan*; *Andrei Balteș*, red. resp.; *Aurel Popescu*, comerciant; *Maria Popescu născută Albini* și *Maria Gămulea*; doamna *Iustina Olariu născută P. Barcianu*; *Ioan Sinu*, propr.; *Dafina Sinu n. Roșca*; *Ioan Moga*, ospătar; *Elena Moga n. Măndreanu*; *Nicolae Simtion*, tipogr.; *Ioan Mihălțan*, econ.; *Ana Mihălțan n. Simtion*; *Rebeca Wolff*; *Elena Roșca n. Popp*; ved. *Elena Popp născ. Petruța*; *Lazar Popovici*, ziler; *Simeon Muntean*; *Lazar Țerean*, *Ana Țerean n. Simtion*; *Petru Bădilă*, econ.; *Luca Dușe*, cojocar; *Maniu Cioran*, măcelar; *George Simtion sen.*, ec.; *Maria Simtion n. Vinca*; *Ana Iordan născ. Avrigan*; *Nic. Apolzan*, ec., *Paraschiva Apolzan născ. Nicula*; *Nic. Joandrea*, ospătar; *Elisabeta Joandrea născ. Nicolau*.

Ștergerea timbrului pentru gazete, o dare foarte supărăcioasă pentru ziarele din *Austria*, e acum fapt împlinit. Dela Anul-Nou darea aceasta nu se mai cere. Voind guvernul maghiar ca nici el să nu rămână înderătul guvernului dela *Viena*, a elaborat două proiecte de legi, cari în curând vor fi prezentate parlamentului maghiar spre votare, și prin cari se fac asemenea unele îmbunătățiri cu privire la produsele de presă. Prin unul din aceste proiecte va fi ștearsă taxa de inserate și anume, cu începere dela 1 Iulie anul curent; ear' celalalt proiect de lege dispune ștergerea timbrului de călindare

cu începere din anul ce vine. Fiind vorba de îmbunătățiri pe seama producătorilor de presă, ne permitem o întrebare: Guvernul lui *Bánffy* promisese în plin parlament prezentarea unui proiect de lege pentru ștergerea caufiunei pe seama ziarelor politice. Nu se simte oare actualul guvern, care trece de mai liberal decât cel din trecut, moralicește obligat, să îplinească această promisiune a antecesozilor sei? Cerem răspuns.

Manevre în Bihor. Marile manevre de toamnă, la cari probabil că va lua parte și *M. Sa*, în anul 1900 se vor ține în Bihor. Cuartierul general va fi la *Oradea-mare*, ori la *Margitta*.

„*Trompeta Română*“ e numele unui nou ziar democrat, al partidului țărănesc, care cu începere din 23 Decembrie st. v. apare de două-ori pe săptămână în *București* (Calea Victoriei nr. 59), redactat sub direcțiunea politică a unui comitet.

Din barbariile gendarmerești. În *Cliciova* gendarmii au deținut pe un țeran ficioasă pentru furt. Tatăl deținutului, anume *Lucian Drinovan*, s'a dus la primărie să-și elibereze băiatul. Aici gendarmii au sărit asupra lui cu baioneta pe pușcă și i-au străpuns pieptul. *Drinovan* a căzut mort, fără a zice o vorbă macar.

Alegere de notar în Bozovici. Cu privire la cele cuprinse în cronica din numărul 282 al foii noastre, referitor la alegerea de notar din *Bozovici*, primim următoarele lămuriri:

Adevărul faptic în chestia alegerii de notar în comuna *Bozovici* e următorul:

Protopretorul deschizând ședința candidază pe recurenții *Gyermek*, *Kiss* și *Szatmáry*, notarul *Băniei*. Observ, că pe cei doi dintăiu în viața mea nu i-am văzut.

Această candidare nu ne-a mulțumit de loc și reprezentantul *Nicolae Ciosa*, interpelează pe dl protopretor, de mai este vre-un recurent? Protopretorul răspunde, că a mai recurat și un Român cu numele *Pența*, dar' nu-l candidază. Stând treaba astfel și văzând noi, că protopretorul nu candidază și pe *Pența*, l-am rugat să ne spună cel puțin de ce confesiune sînt recurenții? Aceasta am făcut-o, ca nu cumva după tot necazul să ne cadă pe cap vre-un *Jidan*. Am aflat, că *Szatmáry* și *Kiss* sînt de confesiunea romano-catolică; ear' *Gyermek Milán*, Sărb, de confesiunea gr-ort. Luând acestea la cunoștință și văzând, că partea cea mai mare dintre viriliști sînt aplicați să voteze — noi, reprezentanții aleși de popor, am pășit la o consfătuire. După multă desbatere, în care unii erau de părere să ne abținem dela vot, alții să votăm, căci viriliștii nu abstau dela votare — am mers așa, cam de jumătate conțeleși în sala de votare. Aci protopretorul începă să facă promisiuni și să dea garanții, că *Gyermek* va fi spre mulțumirea tuturor și că la cea mai mică abatere îl va trimite din comună. La ăuzul acestora toți reprezentanții se declarară pentru Sărbul *Gyermek* și în ferberea aceasta cei 11 reprezentanți și-au retras rugarea dată pentru votare. Așa s'a întemplat alegerea și mărturisesc, că nimic rău, la stăruința mea, care totdeauna am apărat cauzele și interesele noastre naționale întrucât mi-au permis puterile mele spirituale și fizice — nu s'a întemplat. Declar, că Român sînt, preot român sînt și așa vreau să rămân până la răsufierea mea din urmă. Cu stimă: *Ioan Brîncuș*, preot-capelan român.

Revolvăr în mâna băieților. Băiatul Andreiu Barabás din Arkos punând mâna pe revolvărul tatălui său și crezând că e gol a dat să sparie cu el pe sora sa. Revolvărul s'a descărcat și a rănit la ochiu și la nas pe mica Lenuță. Din norocire, ranele nu sunt periculoase.

Sporirea gendarmeriei. Ministrul de interne încă în cursul anului acestuia va urca în mare măsură contingentul gendarmeriei.

Piese de cinci coroane. Alaltăieri a eșit din monetăria din Viena prima piesă de cinci coroane. Mărimea îi este egală cu a pieselor de 1 fl. Chipul-profil al Împăratului e încunjurat de inscripția: Kaiser Franz Josef I. D. G. Imp. Aust. Rex Boh. Gal. Ill. etc. etc. Ap. Rex Hungariae

Nebanul nazareismului. Toma Hajdara, econom cu stare bună în Dombegyház, făcut pe curând proslit al secției nazareușilor, s'a pus să studieze biblia, ca să poată propovedui mai departe noua lege. Nu mai voia să știe nimic de economie și de grijile casei, ci zi și noapte cetia biblia până-ce și-a pierdut mințile. Duminecă trecând pe lângă biserică l-au apucat accesele nebuniei. Și-a aruncat în aer căciula și sbiera în gura mare, că el e Christos Mântuitorul.

† *Menelas Ghermani*. România a mai pierdut un valoros bărbat de stat. Menelas Ghermani, unul dintre fruntașii grupărei junimiste, o capacitate financiară a României, fost ministru de finanțe în cabinetul Lascar Catargiu (1888—1895) a încetat din viață, repentin, în ziua de Crăciun.

Înmormântarea distinsului bărbat, a cărui pierdere o resimte întreagă România, s'a făcut în 8 Ianuarie n. cu mare pompă. Toată lumea politică din București a participat.

M. Sa Regele Carol a fost reprezentat printr'un adjutant. La mormânt s'au rostit mai multe discursuri de oratori distinși. A vorbit și ministrul de externe Ioan Lahovary.

Producțiunea proximă a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, precum ni-se vestește din isvor competent, se va ține Sâmbătă, la 27 Ianuarie a. c., în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“. Producțiunea împreună cu concert, teatru, joc etc. va fi cât se poate de interesantă. Junimea română din Sibiu, ce urmărește cu viu interes lucrările puse la cale de această Reuniune — își va da și din parte-și concursul seu intru buna reușită a producțiunii.

„Bunul Econom“, organul „Reuniunii economice“ din Orăștie, despre care s'a anunțat mai înainte a apărut. Înfătoșarea noului organ e simpatică. Faceți impresiunea unui bun econom: sănătos, cu stare, deștept și atrăgător.

Programul e bine chibzuit și precisat; tendența merită toată aprobarea și nu vom întârzia a o urmări și sprijini și noi.

Nrul prim e bogat, variat și bine aranjat. Din întregul respiră căldură, zel, voință multă și destulă putere. Între colaboratori vedem următoarele nume: D. Comșa, Romul Simu, Ioan Georgescu, Dr. St. Erdélyi, Ioan Mihaiu, V. C. Osvadă, I. A. de Preda, etc.

Comitetul de redacție e compus astfel: Dr. Ioan Mihu, Dr. Erdélyi, Ioan Mihaiu, D. David și Constantin Baicu. Redactor e dl Ioan Moța. Apare în fiecare Sâmbătă și costă numai 2 fl. pe an. — Bun sosit noului confrate și isbândă grabnică!

Mulțumită publică. De unii dintre poporenii comunei Racova, comitatul Satu-mare, s'au lipit cuvintele din rugăciunea amvonului: »Pe cei-ce iubesc frumsețea casei Tale, îi preamărește Doamne etc.« intru atât, încât următorii au dăruit biserica noastră română grcat. din Racova cu daruri frumoase și adevă:

Georgiu Micle Miclanu o sfântă evanghelie în legătură de lux în roșu, în preț de 68 coroane.

Învățătorul pensionat dl Gavriil Alușiu și soția Maria Colcer un luster frumos în tinda bisericii, în preț de 40 coroane.

Văduva lui Vasile Miclea născută Floare Mărcuș a dăruit pânzături pentru un stihar, o față pe pistol și o păreche de cămeși pentru ministranție, toate în preț de 40 coroane. Darurile de sus cu ocaziunea sârbătoarei Nașterii Domnului fură arătate, sfințite și puse în folosință. Generoșilor dăruitori li-se aduce și pe calea ziaristică cea mai călduroasă mulțumită publică.

— Cu prilejul ședinței festive a societății de lectură »Andrei Șaguna« ținută în preseara zilei de 30 Noemvrie st. v. a. c. în memoria Marelui Arhiepiscop Andreiu, s'a încasat în favorul societății ca oferte marinimoase bani dela oaspeții cari au asistat la serată, în total 148 fl. 95 cr. și cărți pentru bibliotecă 36 opuri în 37 de volume, pentru cari comitetul aduce mulțumită publică tuturor dăruitorilor.

O carte bună de petrecere și învățătură a eșit chiar acum din tipar și se cheamă »Novele și Schițe« de Ioan Pop Reteganul. Sînt două cărțile, și fac la oaltă două coroane. Eată ce novele aflăm în ele: Broșura I.: *Biserica pocăinței, Blândocul și O inimă nobilă*. Broșura II.: *Nenea Alec, Popa Toma, Salvina și Susana cea nebună*. Aceste novele scrise la înțelesul tuturor se pot căpăta și numai câte una, ori amândouă deodată dela Ioan Pop Reteganul în Sibiu, Quergasse nr. 15.

Lucru vrednic. Din *Filea-de-jos* ne scrie un fruntaș, că acolo s'a săvîrșit un lucru vrednic. Până acum arînda beuturilor o avea de multă vreme o lipitoare de Jidov, care cu holerca sa otrăvitoare a sărăcit pe mulți oameni, așa că tot satul mergea spre sărăcie. Acum i-s'a luat arînda din mâni și s'a dat unui Român. Acest lucru s'a făcut la sfatul dlui notar, care e Ungur, dar dorește tot binele poporului și e vrednic de laudă. Numele lui e Kovács Ferencz și se află la noi de doi ani.

Ilustrațiile noastre. Aducem la cunoștință iubitorilor nostri cetitori, că în anul acesta vom da în »Foia Poporului« mai multe ilustrații (chipuri) de ale marilor nostri bărbați, apoi monumente (zidiri) și evenimente naționale. Chiar cu numărul viitor vom începe a da ilustrații frumoase privitoare la Iancu, mândrul nostru viteaz, care a fost ocărit de bicișnicul procuror Lazar și a cărui afacere ocupă azi toată lumea românească

Din Agnita ni-se scrie, că acolo în seara de ajunul Nașterii Domnului, s'a ținut earăși o frumoasă serată pentru popor, aranjată de dl inv. I. Paicu, cu

copii de școală. Dl Paicu e vrednic de toată lauda, în nrul viitor vom publica scrisoarea în care se descrie serata.

Tinerimea și Iancu. »Unirea« scrie: »În fața mușeniei pe care, era de prevezut, că cei dela cărmă o vor păstra pentru protestele demne și bărbătești ale poporului românesc ofensat și el de nesocotita vorbă a și mai nesocotitului procuror Lázár, harnica noastră tinerime a făcut un paș înainte. Și pașul acesta a fost tot așa de demn, ca și tonul în care au glasuit protestele.«

Descriind manifestația dela Tebea, »Unirea« continuă:

»Ori-cât de măreață, plină de pietate, dar' în același timp și inofensivă a fost această manifestație, ea va turbura groaznic pe cei cu conștiința neliniștită, cari în neputința lor și în șovinismul fără seamăn se tem și de morții din morminte.

Să vedem și de astă-dată ce roade va produce mult buciunata eră de dreptate a dlui ministru Szöll?»

DIN LUME.

Răsboiul în Africa-de-mează-zi.

Cea mai însemnată întâmplare din lumea mare este și acum răsboiul Angliei cu poporul Burilor, în Africa-de-mează-zi.

Săptămâna aceasta au fost lupte mai mici. Englezii sînt și acum tot mai mult în pierdere. Acum se așteaptă sosirea noilor comandanți englezi: Roberts și Kitchener. Se crede, că după sosirea acestora vor urma lupte mari. Burii se țin vitejește. Știrile cele mai noue sînt următoarele:

În jurul *Ladysmith*-ului decurge lupta de câteva zile, până acuma fără un rezultat hotărîtor pe o parte sau pe alta.

Din Anglia vin două știri de importanță: continuarea mobilisărilor și declarațiile lordului Balfour.

Mobilisările continuă. »Daily News« vestește, că zilele aceste pleacă al optulea corp de armată pentru Africa.

Lordul Balfour a ținut un discurs cătră alegătorii sei în *Manchester* și a declarat, că Anglia a început răsboiul nepregătită și că Englezii au prețuit prea puțin puterile Burilor. Totodată însă a luat în zeflema profețiile despre descompunerea imperiului britic.

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Ciurila, 4 Ianuarie n. — V'am fost scris despre notarul din Micuș cu numele Fosztó Elek, că e suspendat pentru defraudare. Pe urma lui Fosztó a umblat și notarul din Ciurila, Knoll Gusztáv, care mai deunăzi și-a fost căpătat numele de Kendi, poate prin maghiarizare. Dl Knoll e suspendat earăși pentru defraudare. Precum se vede nu înțeată defraudările nici între notăreși.

Umplutu-s'au de bucurie toate comunele de sub mâna lui Knoll și Fosztó, cu atât mai virtos, că toate sînt române.

Tractau defraudanții acestia cu bieții oameni foarte dur; aveau același metod: băta și palma.

„Chimn“.

Crăciun negru — Paști albe.

Așa zice poporul, ear' zisa lui de mai multe-ori se împlinește, fiind scoasă din pățite. Crăciunul din est-an încă fu negru peste toată țeara noastră, deci ear' ne putem aștepta la Paști albe, Paști cu nea. Bine ar fi să ne înșelăm, dar' dacă așa ar fi, atunci noi să fim pregătiți, să nu fim siliți a ne scărpinga pe unde nu ne mână.

În anii cu ierni bune, când se pun iernile de pe la Sfântul Nicolae, se țin într'una până colo-n săptămâna albă, atunci economul trage nădejde că pe Paști câmpul va fi verde, oile, caprele și vițelii vor fi la pășune și numai pentru vitele mari se îngrijește de nutreț de aci-ncolo până către Sfântul George. Dar' în anii cu ierni slabe, cum este și iarna asta, lucrul stă cu totul tot alt-cum. Acum iarna s'a pus de vreme, vitele au căzut la esle, apoi ear' s'a dus neaua, după-ce odată bruma și înghețul a ofilit pășunea, rămasă nemâncată pe câmpuri. Așadar' acum vitele toate, cu mari cu mici, trăesc cu nutreț uscat. Cu zilele acestea soroase și căldicele însă nu prea bine mânăncă vitele nutrețul, îl pradă tare, aleg numai ce-i mai bun și fac ogrinji. Și fiind așa, trecem prin nutreț ca prin pânea de cumpărat. Trebuie deci să fim cu mare băgare de seamă la nutrirea vitelor, flămânde să nu le lăsăm, dar' nici să nu prade nutrețul, că la primăvară nutrețul va fi scump. Cine chibzue că nu i-s-a ajunge nutrețul, să-l dea cu cruțare; otava și fânul moale să le mestece cu paie și să le dea vitelor minteniminteni câte o mână, ca să mânănce tot până-n fundul ieslei. Că, de dau prea mult odată, îl aburesc și nu-l mai mânăncă. La toată întâmplarea nutrețul mai bun se păstrează pentru primăvară, când prind oile și vacile a făta, și când prinde munca câmpului, plugăritul. Acum le putem ține numai cu mestecături și cu turgeni tăiați, numai de adăpat să le dăm câte o mână de fân curat.

Dacă pe lângă toată cruțarea, chibzuim că nu ne-a fi nutrețul de ajuns, mai bine cumpărăm de acum, decât atunci, când a fi mucul la deget, că atunci e prea târziu, atunci îl cumpărăm cu prețul îndoit și întreit.

Acestea am aflat de bine a le aduce aminte economilor noștri, văzând Crăciunul est negru, după care de regulă vin Paști albe.

I. P. R.

RIS.

Numai odată.

Sta Țiganul în fața judecătorului, căci șterpelise niște găște.

— Știi serie, măi Țigane? — îl întrebă judecătorul.

— Nu știu dle, țucu-ți labele, — răspunse Țiganul, — că numai odată am fost în școală și și atunci noaptea.

Știe Dumnezeu și vaca!

La un tîrg era și un Sas, cu o vacă cu vițel. Din întâmplare Sasul vîndu vițelul și rămase numai cu vaca, ținîndu-o de funie. Vaca când văzu că-i duc vițelul se smânci după el. Sasul cade jos, trăgîndu-l vaca după ea.

Din întâmplare trecea pe acolo un Român, care-l întrebă:

— »Da încotro, Hans fîrtate?«

— »Știe Dumnezeu și vaca«, — răspunse Sasul.

Imp. de **Vichentie Goletti**, econom în Moșnița.

POSTA REDACȚIEI

Șm. în Sâncel. Intenția d-v. e foarte laudabilă. Pentru statute și informații adresează-te dlui Nic. Murășan, învățător în Rodna (O.-Rodna, comitatul Bistrița-Năsăud). Acolo se face acum o astfel de bancă.

M. Gr. în Car. Poesia e slăbuță. Adună mai bine poesii populare, snoave etc. din gura poporului.

Abonentului nr. 3823. Hotărîrea d-tale e de laudat. În comună ai pute primi și vre-o direcție sau să deschizi o neguțorie, ceea-ce e mai bine, căci atunci ești neatîrnat. Legea comunală costă 40 cruceri. Pentru comasare 40 cruceri. Mandate de plătire 40 cruceri toate la noi. Altele capeți la tipografia statului în Pesta.

La mai mulți. În șirul abonenților numai pe aceia îi putem pune, cari trimit abonamentul cel puțin pe o jumătate de an. Rugăm deci a se grăbi ficare. Un florin sau 2 coroane nu-i cine știe ce lucru mare.

T. A. B. în Bistr. De »Iancu« ne rugăm în curînd. »Gimnastica« se publică acum, cealaltă pe rînd. Cererea cu foaia ți-se încuviințează, dar' să trimiți 52 cr. porto.

Voci de presă asupra „Călindarului Poporului“.

Presa noastră, ca totdeauna, nu are decât vorbe de laudă pentru »Călindarul Poporului«. Eată câteva voci:

„Albina“.

»Este al 15-lea an al apariției acestui popular, **interesant și mult folositor călindar, care n'ar trebui să lipsească din casa nici unui bun Român.**

„Liga Română“.

»Frumos și bine întocmit acest călindar se prezintă ca o adevărată carte ilustrată pentru popor.

O mulțime de articole, schițe, povestiri, bibliografii, etc., precum și mai multe clișeuri bine reușite dau acestui călindar o **înfașurare foarte plăcută și nu putem decât să-l recomandăm tuturor Românilor“.**

„Revista Orăștiei“.

»Ca în toți anii, așa și de astădată, Călindarul acesta are un cuprins bogat și e scris într'un stil popular.«

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Balteș.**
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

Kathreiner

e veritabil numai în cunoscutele

Pachete-Kathreiner!

Nici odată însă deschis ori în pachete imitate cu scopul de ale reduce.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner este cel mai gustos, unic sănătos și tot odată cel mai ieftin surogat la cafeaua de boane.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner se bea în sute de mii de familii cu plăcere și succes crescînd.

Cafeaua de malată Kneipp a lui Kathreiner suplinește în modul cel mai bun cafeaua de boana acolo, unde din considerații sanitare aceasta e oprita de medici.

Z. rumänisch IIIb.

Cine are de oferit vr'un post;

caută personal de ori-ce categorie;

pentru hoteluri etc.

cassiere
camerieră gospodină
fete cameriere
chelnerițe
bucătărese
servitoare
zahkelneri
chelneri de cărat bucate
băieți pentru cărat vin
chelneri la cep
cursori
servitori de casă etc.

pentru case private

guvernante
crescătoare
bone
doice
găzdoaie (menajeră)
cameriere
bucătărese
servitoare;

Cine dorește informațiuni, să se adreseze verbal ori în scris la

biroul de informațiuni și livrare de personal de serviciu al lui

[2] 2-2

I. Salmen,
Sibiu, Piața-mică nr. 26.

Doi băieți

sănătoși, bine dezvoltati și în etate de 13—14 ani, care doresc să între ca învățacei de ferărie, lemnarie și tapiserie să se adreseze și eventual să se prezente la administrația „Tribunei“.

[3] 1-1

✦ **Cu preț redus!** ✦

Se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de

Nicolae Branzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu“ în Pitești.

Prețul redus dela 2 cor. la 1 cor.

Pentru porto postal încă 10 bani mai mult.

Un învățacel

se primește imediat la

Petru Moga,

franzelar [4] 1-2

în Sibiu, str. Cisnădiei 44.

La librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice:

Prețul 1 fl. 50 cr.

CAMPHOR-EIS

(de Chesebrough, Manufacturing Co., in New-York).

Medicament probat de casă în contra roșetei la față, la mâni și în contra gădiliturei uscate Prețul unei doze 80 bani (40 cr.)

Espedare zilnică cu posta.

Deposit: În apoteca lui CAROL MÜLLER în SIBIU, Piața mare nr. 10, în palatul Br. Brukenthal.

[58] 8-20

JULIUS ERÖS,

firmă înprotocolată la tribunalul comercial r. u.

MAGAZIN

de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Oroloj de buzunar remontoir-nichel dela 5.— până 12 C.
Oroloj de buzunar remontoir-argint > 9.— > 20 >
Oroloj de buzunar remontoir veritabil argint-tula, cu părți de aur > 18.— > 30 >
Oroloaje pentru dame din aur, veritabil de Genf > 24.— > 70 >
Oroloaje pentru domni din aur, veritabil de Genf > 40.— > 160 >
Deșteptător de nichel, marcă fină > 4.— > 6 >
Oroloaje cu pendul franc., cu resare, în cutii frumoase > 10.— > 30 >
Oroloaje cu pendul vieneze cu ponduri > 28.— > 70 >
Oroloaje de părete, diferite modele > 4.— > 30 >
Lanțuri de gât pentru dame, de aur > 12.— > 40 >
Lanțuri de oroloaje pentru dame, de aur > 18.— > 60 >

Lanțuri de oroloaje pentru d-ni, de aur dela 40.— până 140 C.
Inele de aur de tot felul > 4.— > 48 >
Inele de aur cu diamant veritabil > 12.— > 52 >
Inele de aur cu briliant veritabil > 24.— > 300 >
Inele de aur cu briliant imitat, > 7.— > 12 >
Cercei de aur de tot felul > 4.— > 12 >
Cercei de aur cu diamant veritabil > 13.— > 80 >
Cercei de aur cu briliant veritabil > 46.— > 500 >
Cercei de aur cu briliant imitat > 7.— > 12 >
Brățare de aur de tot felul > 20.— > 40 >
Broșe de aur de tot felul > 12.— > 40 >
Lanțuri de oroloj și de gât din argint > 2.— > 8 >
Cercei și inele de argint > 1.60 > 4 >
Brățare și broșe de argint > 1.60 > 10 >

Juvaere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) până la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii broșe, ace de cravată, tabachiere și țititoare de țigarete, tacâmuri, chibritelnițe, sugarete, nasturi de manșete etc.

Fiecare obiect de aur sau de argint e esaminat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedea esact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloajelor mele. Toate comanda le efectuesc imdelat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se esecută bine și conștientios.

Rugându-mă pentru numeroase binevoitoare comande, semnez cu deosebită stimă

JULIUS ERÖS,

Strada Cisnădiei 3. Sibiu. Strada Cisnădiei 3.

(Edificiul „Transilvania“).

[24] 16-52